

DIENOS KLAUSIMAI IR DARŠIS TAS

Chicagos laikraščių pranešimu, Illinois valstijoje yra 40,955 lietuvių atvykusių iš Europos ir priėmusių (naturalizuotų) šios šalies pilietybę. Lietuviai kitataučių grupė užima 7-tą vietą. Daugiausi yra vokiečiai — 250,319, po jų seka lenkai—135,038, švedai—112,058, italai—111,387, žydai—90,419, čekai—53,797 ir tt.

Dailininkas P. Rimša savo parodose tarp kitų kūrinių išštato medali, kurs atvaizduoja Lietuvos Vyties kovą su lenkiškuoju aru. To kūrinių lenkai labai nemėgia. Jie kitados Vilniuje buvo sukėle triukšmą prieš Rimšos kūrinius, dabar lenkų laikraščiai giriasi, kad jų konsului dr. Ripai pasidaravus buvusi uždaryta Rimšos kūrinių paroda surengta Pittsburgho universiteto rūmuose. Tačiau pasirodo, kad tas lenkų pasigyrimas yra tuščias. Paroda ten išbuvo 9 dienas ir ją lenkai lietuviai ir kitataučiai.

"The Chicago American" bendradarbis Stasys Pieža ruošia knygą apie Amerikos lietuvius. Minėtam laikrašty jis rašo apie Tony Oklend, kurį jis laiko turtingiausiu viso pasaulio lietuviu.

Oklend, kaip ir dauguma lietuvių ateivių, atvyko be mokslis, 27 metus jis dirbęs Chicagaj sunkų darbą. 1929 metais jis nedarbo verčiamas išvykti Kanadon, ten įdamašis upe netikėtai atradęs aukso ir dabar jis yra didelės aukso valdyklos savininkas, kuri kasdien išprodukuojanti po kelis tūkstančius dolerių aukso. Dabar Oklend esą gyvena, kaip tikras milijonierius, tačiau su milijonieriais jis nedraugauja.

Vienok iš kur jis kilęs, kočia jo tikra pavardė, koks jo tautinis susipratimas, tuo tarpu nieko nežinome.

Prancūzijos parlamentas priėmė vyriausybės planą kas link franko devaluacijos — nupigino. Frankas nupigintas apie 30 procentų. Už dolerį dabar mokės apie 22 franku. Vyriausybė įsteigė franko stabilizacijos fondą siekiantį 10,000,000,000 frankų.

Spalių 5-tą ir Italijos vyriausybė nupigino savo lryrą 41 procentu. Už dolerį mokės 19 lryrų, t. y. tiek, kiek mokėdavo prieš dolerio nuvertinimą.

"Darbininko" pranešimu, advokatas Juozas B. Laučka nuo spalių 15-tos yra kviečiamas užimti savaitraščio "Amerika" redaktoriaus vietą. J. B. Laučka yra gabus laikraštinkas. Iki šiol jis buvo nuolatinis uždaryto dienraščio "Rytas" ir tebeįnaučio dienraščio "XX Amžius" bendradarbis ir plačiai aprašinėjo Amerikos lietuvių gyvenimą ir veikimą.

Rinkimams artėjant, politinis įkarštis didėja. Partijos pastatė ir agitacinį darbą pačias didžiausias "kanuoles." Jos kiekvieną dieną griaus iki pat lapkričio 3-čios. Atkakliausia kova, suprantama, eina tarp dviejų didžiųjų partijų. Demokratai vadai stengiasi pliečius įtikinti dabartinės administracijos konstruktyviais darbais, o republikonai stengiasi įrodyti demokratų administracijos silpnas puses. Idomu, kad ilgametis demokratų lyderis, buvęs jų 1928 metų prezidentinis kandidatas,

GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIŪVENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 41

KAINA 5 CENTAI KETVIRTADIENIS, SPALIŲ-OCT. 8, 1936

VOL.-METAI XX

PARYŽIŲ KRUVINOS FAŠISTŲ IR RAUDONŲJŲ RIAUŠĖS

Paryžius. — Spalių 2-rą vyriausybė Paryžiuje sustiprino apsaugą. Fašistai, pasinaudodami vidaus neramumais, kuriuos žymiai sustiprino franko nuvertinimas, mėgina išnaudoti progą—sukelti civilinį karą ir nušluoti "bendro fronto" vyriausybę. Socialistinė vyriausybė dabar turi daug rūpesčių išgelbėti franką nuo susmukimo ir išvengti naminio karo. Fašistiniam judėjimui vadovauja pulkininkas Francois de la Rocque.

Spalių 2-rą tarp fašistų ir kairiųjų įvyko susirėmimų. Spalių 4-tą dešinieji ir kairieji surengė dideles demonstracijas, kurios išsivystė į muštynes. Šimtai asmenų sužeistų. Policija suėmė 1500 riaušinių vadų. Daug automobilių sugadino, daug langų išdaužė iki policija atstatė tvarką. Muštynės ėjo įvairiose miesto dalyse, bet didžiausios įvyko Parc des Prince parke, kur m. dalyvavo apie 100,000 kairiųjų ir apie 20,000 dešiniųjų. Vyriausybė pastatė 20,000 policijos prižiūrėt tvarką.

VIENĄ NUKOVĖ, TRIS SUŽEIDĖ

West Chester, Pa.—Spalių 2-rą konstabelis ir kaimynai susirinko į Pratt Dutton farmos išpardavimą. Dutton buvo gerai "prisirengęs." Kaip tik konstabelis Lawrence Urbine iš Coatesville prisirartino prie daržinės, Dutton atsidengė ugnį. Jis mirtinai nukovė Atlee Jackson, 75 m., pašovė konstabelį Urbine, James March ir policistą Jerry Monaghan. Urban pasidavė tik sunkiai pašautas kojomis. Duttono daržinėje policistai atrado tris šaunamus ginklus ir dvi dėžes šovinį. "Apgulimo" metu iš abiejų pusių paleista virš 60 šūvių.

AREŠTAVO KOMUNISTŲ LYDERIUS

Terre Haute, Ind. — Rugsėjo 30-tą vietos autoritetai suėmė, kaip valkatas, atvykusius kalbėti komunistų kandidatą prezidento vieton Earl Browder, taip pat keturis kitus komunistų lyderius ir agitatorius: Waldo Frank, Seymour Waldman, Charles Stadfield ir Andrew Rems.

ALFRED SMITH TAIP PAT REMIA REPUBLIKONŲ KANDIDATĄ LANDON.

"Naujienos" ir jų raporteriai susirūpino "Garso" "varoma agitacija už republikonų partiją ir už Landoną." Mes ta proga užtikrinam, kad mūsų laikraštis nei vienos partijos akklai neseka ir neremia. Kiekvienas laikraštis imdams skelbimus priima ir taip vadinamą skaitomą medžiagą (reading matter), kurios mintys nėra laikraščio mintys ir nusistatymas. Ta proga idomu pastebėti, kad "Naujienos" dideliu pasitenkinimu registruoja užsienio socialistų laimėjimus. Iš amerikietišku partijų ioms artimiausia yra socialistų partija su Norman Thomas priešaky. O vis dėlto "Naujienose" netrūksta raštų ir agitacijos už nesocialistinę demokratų partiją.

SUDEGĖ KETURI ŽMONĖS

Omaha, Nebraska.—Spalių 2-rą ugnis sunaikino George Dingel-tein vasarnamį. Ugniagesiai atrado sudegusių Mrs. Mary Dingeltein, 62 m., jos dukterį Mrs. Helen Barowsky, 24 m. ir jos vienų metų dukrelę Dorothy atrado vieną lovą visiška sudegusia. Atbėgę kaimynai atmušė duris, prie kurių rado pusgyvį šeiminiųką G. Dingeltein, nugalboto ligo-ninėlės, bet čia netrukus mirė. Ugniagesiai mano, kad gaisras kilo iš aliejinio pečiaus.

ATEMĖ PINIGUS IR NUSTOMĖ NUO UOLOS

Waco, Texas, Ky.—Spalių 4-tą prie vienos uolos atrado pusgyvę Miss Catherine Gillespie iš Mollayville, Kentucky. Ji ten sunkiai sužeista išgulėjo dvi savaites. Miss Gillespie papasakojo, kad nepažįstami asmenys iš jos atėmė 250 dolerių ir po to nustumė nuo 20 pėdų aukštumos žemyn.

4 ŽUVO ORLAIVIO KATASTROFOJ

Naperville, Ill.—Rugsėjo 29-tą nukrito, sudužo ir sudegė orlaivis, kuris skrido virš važiujančio traukinio. Žuvo 4-ri asmenys: Oscar Hanold, 28; Miss Wilma Shuester, 24; Howard Adams, 27; Ralph Biddy, 36 m. Jų kūnai sudegė iki nepažinimo. Pilotas skrido visai žemai, kad fotografas galėtų nufotografuoti važiujantį traukinį.

ŽUVO PILOTAS IR DU KELEIVIAI

Springfield, N. Y. — Spalių 4-tą nusileidžiant Jamaica jūros orlaivį aiktėję susitrenkė du orlaiviai. Žuvo pilotas Max Stearn ir du keleiviai; pilotas Fred Davis sunkiai sužeistas.

MIRĖ ADMIROLAS W. M. SIMS

Boston, Mass. — Rugsėjo 29-tą mirė admiralas W. S. Sims. Pa-saulinio karo metu jis vadovavo Jungtinių Amerikos Valstybių karo laivynui karo zonoje.

Tokio, Japonija. — Spalių 3-čią didelės audros Japonijos pakraščiais ir salose padarė daug nuostolių. 70 asmenų žuvo, iš jų 60 prigėrė.

ISPANIJOS ŽUVO MARIJAMPOLIETIS

Viena marijampolietė, Valaitienė, gavo iš Prancūzijos laišką, kurį parašė pabėgęs iš Ispanijos marijampolietis Petronis. Laiške aprašo, kaip žuvo Valaitienės sūnus. Petronis ir Valaitis susitiko Barcelonos barikadose ir šaudė ir gatvėse pasirodantį priešą. Kovų metu jie kartu išbuvo tris dienas. Paskui grįžo į Madridą ir ten rado prie vieno vienuolyno patuliuojančią Valaitio žmoną su šautuvu ant peties. Valaitis buvo sužeistas kažkur kalnuose, ir kai milicininkams buvo įsakyta trauktis, Valaitis visai sukniuobė ir Petronio akivaizdoje mirė. Jis kovojo vyriausybiniųkų pu-sėje. Laiške Petronis aprašo ir tuos baisius žiaurumus, kurie siaučia Ispanijoje. Sako, kad Didžiajam kare tokių baisių vaizdų niekam netekę matyti.

MUZIKOS IR DAINŲ KONCERTAI IS LIETUVOS

Lietuvos laikraščiai praneša, kad Kauno radijofonas yra gavęs iš vienos Amerikos radio stočių bendrovės pasiūlymą transliuoti iš Lietuvos lietuvių muzikos ir dainų koncertą. Tokiam koncertui radijofonas jau seniai rengiasi, stengiasi sudaryti ypatingą žymiai geresnę nei pirmojo iš Lietuvos perduoto Amerikai koncerto programą. Tuo tarpu projektuojama koncerto programoje duoti skudučių, kanklių muzikos, solistų ir chorų dainas, orkestrų atliekamus mūsų kompozitorių kūrinius. Amerika Lietuvos koncertui transliuoti skiria visą pusvalandį. Koncertas numatomas rengti spalių 11 d.

MIRĖ PRINCAS ALFONSO CARLOS

Vienna, Austrija. — Rugsėjo 29-tą mirė pretendentas į Ispanijos sostą princas Alfonso Carlos, 1873 metais, abdikavęs karaliu Amadėjo, princas Carlos pats pasiskelbė monarku, bet sosto negavo. Velionis buvo turtingas, bet mirė visai suvargęs. Iš daugybės tarnų pasiliko tik vieną. Jo mirtį pagreitino automobiliaus sužeidimas.

ROCHESTER, N. Y. — SPALIŲ 4-TĄ GENESĖ UPĖJ ATRADO PRIGĖRUSIO 9 METŲ AMŽIAUS CHARLES BRENNAN KŪNĄ. SAVAITĖ ATGAL JIS IŠĖJO IŠ NAMŲ Į SUNDAY SCHOOL IR NESUGRĮŽO.

HARRISBURG, Pa.—RUGSĖJO 28-TĄ VAIRUOJANT AUTOMOBILĮ NUO ŠIRDIES ATAKOS MIRĖ APRAUDOS AGENTAS PEFY L. BECK, 35 METŲ. JO MAŠINA ŪMEL PASUKO Į ŠONĄ IR TRENKĖ Į STOVINČIĄ MAŠINĄ.

NEW YORK.—SPALIŲ 4-TĄ MIRĖ JESSIE ISIDOR STRAUSS, 64 METŲ AMŽIAUS, BUVęs JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ AMBASADORIUS PRANCŪZIJAI.

SHANGHAI, Kinija. — RUGSĖJO 29-TĄ ATPLAUKĖ 8 JAPONŲ KORO LAIVAI PILNI KAREIVIŲ ATSIŪSTŲ TVARKOS PALAIKYMUL.

ANN HARBOR, Mich. — RUGSĖJO 30-TĄ TRAUKINIO NEHAIMĖJ SUŽEISTO 10 ASMENŲ.

ISPANIJOS RAUDONIEJI KETINA GINTIS IKI PASKUTINIŲJŲ

Madridas. — Spalių 2-rą raudonųjų vyriausybė įsakė savo aficeriams žudyti kiekvieną kareivį, kuris tik atsiskųtyt šaudytį į sukilėlius, kurie iš visų pusių turi apsupę ir kasdien slenka arčiau sostinės Madrido. Raudonųjų vyriausybė jaučia ir neslepia savo padėties rūstumo. Sukilėlių orlaiviai nuolat praūžia virš Madrido išmesdami bombų. Jie dažniausia puola orlaivių stotis (aerodromus), kad sunaikint vyriausybės orlaivius. Spalių 2-rą sukilėlių orlaiviai bombardavo Eibar, kurs randasi netoli Bilbao. Keli asmenys žuvo. Netrukus Eibar pateko į sukilėlių rankas. Raudonųjų vyriausybė pasiuntė Tautų Sąjungai protesto notą, kurioje įrodinėja, kad Italija ir Vokietija remia sukilėlius karo medžiaga.

Vyriausias sukilėlių vadas generalas Francisco Franco, kuris numatomas diktatorium, jei tik sukilėliai galutinai laimės, paskelbė, kad jo planas yra įvesti grynai militarę vyriausybę, pagal totalistinį principą, panašiai kaip Italijoje. Spalių 2-rą ispaniai fašistai Vatikano mieste užėmė Ispanijos ambasadą. Buvęs ambasadorius Luis De Zulueta pabėgo Paryžiun.

SUKVAILEJĖS NEGRAS PAŠOVĖ 15 ASMENŲ

Windsor, N. C. — Spalių 4-tą sukvailėjęs negras Dennie Throver, 30 metų, ginkluotas šautuvu ir revolveriu, užsibarikadavo trobesy ir šešias valandas šaudė į policistus ir civilius. 15 asmenų sužeidė, tarp jų randasi sunkiai pašauti Windsor policijos viršininkas J. M. Waters, jo asistentas W. L. Smallwood ir kelių policistas A. W. Welch. Tik uždegus trobesį negras buvo priverstas išeiti iš barikadų. Kai jis išėjo, jo rūbai jau degė, bet vieną rankoj laikė šautuvą, kitoj revolverį. Aficeriai matydami, kad jis gražioju nepasiduos, negrą mirtinai pašovė.

IR LONDONE ŽYDŲ "POGROMAI"

Londonas. — Spalių 5-tą į žydų apgyventą koloniją įsiveržė kelių deimčių asmenų gauja, plytomis ir akmenimis daužė krautuvių ir namų langus. Policija suėmė 100 asmenų, kurie organizavo riaušes. Londone taip pat eina fašistų ir komunistų bruzdėjimas, demonstracijos ir riaušės.

UŽUOJAUTA!

Muziko ir jo žmonos Marijonos Janušausky labai skaudžiose jų nuliūdimo valandose, ūmai mirus jų mylimam sūnui Reimondui, savo ir ALRK Vargoninkų Sąjungos vardu reikiu giliausią užuojautą!

JUOZAS KUDIRKA, Vargoninkų Sąjungos Centro Pirm.

Spalių 4-tą vyriausybė pradėjo gąbent iš sostinės moteris, vaikus, senelius ir paliegėlius. Sostinėje stipriai atjaučiama stoka maisto, ypatingai mėsos, cukraus, pieno ir bulvių. Raudonųjų vyriausybė giriasi, kad Madrido rajone turinti 100,000 kareivių ir nauji gynėjai rekrutuojami. Viskas esą priruosta sostinės gynimui. Tai yra ženklas, kad raudonieji be kovų Madrido neužleisų ir kad tos kovos gali šaliai dar labai daug kainuoti žmonių gyvybėmis ir materialiais nuostoliais. Spalių 5-tą raudonijei energingai puolė sukilėlius prie Toledo norėdami atkirsti jų linijas kontroliuojančias Talaverna-Madrid vieškelį. Tačiau sukilėliai raudonųjų atakas atmušė. Raudonieji taip pat paskelbė, kad jiems pavyko užimti Motrico miestą, kurs randasi prie Biscay užplaukos. Prie Navalperal raudonieji atmušė sukilėlių atakas. Sukilėlių štabas pranešė, kad jų orlaiviai bombardavo Madrido orlaivių stotis, tačiau padarytų nuostolių didumo nežino. Guadarrama kalnuose sukilėliai taip pat turėję šiokių tokių laimėjimų. Netrukus prie Madrido turės įvykt svarbiausi susirėmimai, kurie nulems vienos ar kitos pusės laimėjimą.

NUSOVĖ UŽ DUKTERS SUVEDZIOJIMĄ

Elizabethtown, Ky. — Spalių 4-tą farmeris J. W. Cunningham, 73 metų, mirtinai nukovė linotypistą Vernon Mockbee, 36 metų, ir išnetyčių sunkiai pašovė troko šoferį Pete Morgan.

11-KĄ LEGIJONIERIŲ PRIPAZINO KALTAIS

Detroit, Mich. — Rugsėjo 29-tą juty pripažino 11 Juodojo Legijono narių kaltais. 7 iš jų pripažinti pirmos rūšies žmogžudžiais, Charles Poole lindejuotojais. Kiti 4—antros rūšies žmogžudžiais. Tarp pirmos rūšies žmogžudžių randasi "pulkininkas" Harvey Davis, Ervin D. Lee, Paul R. Edwards, Edgar Baldwin, Urban Lipps, Dayton Dean, Lowell Rushing ir John Bannerman.

GERA NAUJIENA

Cleveland, Ohio. — Teko patirti, kad viena didelė kompanija, kuri išdirba automobilių dalis, nupirko didelę dirbtuvę, kurioje galės dirbti virš 3000 žmonių. Ši dirbtuvė randasi prie 131 gatvės, kur kitados dirbdavo Chandlers automobilis. Jei tai nepailgam įvyks, tai nemažai Clevelando žmonių priims į darbą. Apie tai bus pranešta vėliau.

Kita kompanija padarė savo darbininkams pranešimą, kad ji dalyvis uždirbtu pelnu su savo darbininkais. Pažūrėsimė, ar ši kompanija pildys savo pažadus. Si kompanija ir josios dirbtuvė randasi prie 5-Points. Kitą kartą paduosiu šios kompanijos vardą. Senelis

Paryžius. — Spalių 2-rą kavinų, restauracijų ir viešbučių savininkų ir patarnautojų atstovai atlaikė susirinkimą, kuris užbaigė muštynėmis. Po to patarnautojai paskelbė generalį streiką ir reikalauja vyriausybės įsikišimo.

Camden, N. J.—Public Service korporacija, kuri samdo apie 20,000 darbininkų, pakėlė jų algas 10 procentų.

Mexico City.—Spalių 2-rą sprogo dinamitas vartojamas Leveberio tvenkinio konstruktavimui. 6 darbininkai žuvo.

L. R. K. S. A. IR DARBININKŲ REIKALAI

LRKSA 1-MOS APSKR. KUOPOMS

Sekmadienį, spalių 25-tą, 2-rą val. po pietų, Kiralavičiaus sve-tainėj, kamp. Nice ir Spring Sts., Frackville, Pa. įvyks 1-mos apskrities susirinkimas.

Visos kuopos prašomos prisijusti savo atstovus.
J. A. Lazarevičius, sekr.
A. Leškauskas, pirm.

STREIKIERIAI KOVOJA SU STREIKLAUŽIAIS IR POLICIJA

Reading, Pa.—Spalių 1-mą prie Berkshire mezgimo dirbtuvių įvyko didelės riaušės.

Apie 3000 streikierių ir pikietininkų susirėmė su streiklaužiais ir policija. Apie 100 automobilių sugadino, "taxicabs" išvartė, gatvekių ir busų, vežusių streiklaužius, langus išdaužė.

30 asmenų buvo sužeista. M. Earl Schlegel nuo žaizdų mirė.

Darbininkai reikalauja NRA Kodo nūstatytų darbo sąlygų ir didesnių algų.

Spalių 2-rą riaušės atsikartojo. Šį kartą policijai padėjo prižiūrėti tvarką atsiųsti steito trūpe-riai. Seržantui John Wollmer permušė galvą. Jo padėtis rimta. Šios dienos susirėmimuose sužeisti kiti 25 asmenys, kai kurie sunkiai.

Gubernatorius Earle stengiasi darbdavius ir darbininkus sutai-kyt.

LIETUVOJE BUS DARBO STOVYKLOS

Kituose kraštuose jau seniai yra įsteigtos tam tikros darbo stovyklos,—kuriose jaunimas mokosi įvairių darbų. Tų stovyklų neįsivengia net karalių vaikai, kurie taip pat mokosi visokių kasdieninių darbų. Tik Lietuvoje ligi šiol jokių darbo stovyklų nebuvo. Tačiau dabar jau nusistatyta tokias jaunimo darbo stovyklas artimiausioje ateityje įsteigti. Tuo tikslu vidaus reikalų ministerija jau baigė ruošti darbo stovyklų įstatymo projektą, kuris artimiausiu laiku bus perduotas svarstyti seimui. Galimas dalykas, kad jau ateinančiais metais tokios stovyklos bus įsteigtos.

GERA NAUJIENA

Cleveland, Ohio. — Teko patirti, kad viena didelė kompanija, kuri išdirba automobilių dalis, nupirko didelę dirbtuvę, kurioje galės dirbti virš 3000 žmonių. Ši dirbtuvė randasi prie 131 gatvės, kur kitados dirbdavo Chandlers automobilis. Jei tai nepailgam įvyks, tai nemažai Clevelando žmonių priims į darbą. Apie tai bus pranešta vėliau.

Kita kompanija padarė savo darbininkams pranešimą, kad ji dalyvis uždirbtu pelnu su savo darbininkais. Pažūrėsimė, ar ši kompanija pildys savo pažadus. Si kompanija ir josios dirbtuvė randasi prie 5-Points. Kitą kartą paduosiu šios kompanijos vardą. Senelis

Paryžius. — Spalių 2-rą kavinų, restauracijų ir viešbučių savininkų ir patarnautojų atstovai atlaikė susirinkimą, kuris užbaigė muštynėmis. Po to patarnautojai paskelbė generalį streiką ir reikalauja vyriausybės įsikišimo.

Camden, N. J.—Public Service korporacija, kuri samdo apie 20,000 darbininkų, pakėlė jų algas 10 procentų.

Mexico City.—Spalių 2-rą sprogo dinamitas vartojamas Leveberio tvenkinio konstruktavimui. 6 darbininkai žuvo.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS
GARSAS

Išleina Ketvirtadieniais Redaguoja M. Zujus

PRENUMERATOS KAINA:
Ano. Jurgt. Valst. metams \$2.00, paše metą \$1.00; užsienioose metams \$3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

VILNIUS NELAISVEJE

(Spalių 9 d. minint)

Jau 16 metų, kai Vilnius pagrobtas, kai gen. Želigovskis Pilsudskio įsakymu sulaužė tik ką pasirašytą Suvalkų sutartį ir netikėtai įsiveržė į Lietuvos teritoriją, kurią spalį 7 dienos sutartimi patys lenkai pripažino Lietuvai.

Per tą 16 metų Lietuvai, ir iš viso lietuvių tauta, nepripažino smurto galios, nenusielenkė Vilniai ir neteisėbė. Nuo pat Vilniaus pagrobimo dienos lietuvių tauta pareiškė griežtą protestą, užkėlė visus vartus, kuriais galima buvo pereiti į lenkus, nukirto visus tiltus, kurie mus jungė, nutraukė ir tarėjams giminytės ryšius, kuriuos lenkai mums ne kartą švelniai primindavo.

Šešioliką metų eina kova dėl Vilniaus laisvės. Niekas pasaulyje nepasmerkė lietuvių kovos, tiesa, ne ginklo, bet protesto ir kultūros kovos. Priešingai, per visą tą laiką pasaulis stebi lietuvių kovos ir moraliai remia lietuvių tautos pastangas atitaisyti padarytą jai skriaudą.

Lenkai įvairiausiais būdais stengėsi pakenkti pasaulio opinijai, gražumu prašė ir gražintė grąšino Lietuvai, kad ji pripažintų administracijos liniją tikrąją sieną, kad užmegztų artimesnius ir normalius ryšius su Lenkija. Nesitverdama nerimu ir pykčiu Lenkija apskundusi buvo mus Tarptautiniam Hagos Teismui, tačiau ir ten Lietuva buvo pripažinta teisi. Turbūt, sunku būtų rasti kur nors istorijoje tokius faktus, kad dvi kaimynės valstybės taip ilgai nesantykiautų, taip ilgai kovotų, kad ir ne aktyvios kovos metu.

Šis, tikrai lietuviškasis užsispyrimas, rodo mūsų tvirtą prisirišimą prie savo žemės, prie savo sostinės ir apie milijono atplėšų nuo bendro kamieno lietuvių. Šis kovos būdas, belaukiant kitokių progų, neabejotinai stiprina pavergtus lietuvius. Visam Vilniaus — Seinų Suvalkų krašte, kiekvienas to krašto gyventojas gerai žino, kad Nepriklausomoji Lietuva neatšakė nuo savo teisių prie to krašto. Visi ten dienon dienon laukia grįžtant tikruosius krašto šeimininkus. Visi supranta, kad dabartinę Vilniaus — Seinų krašto politinę būklę yra tik laikina. Supranta tai pagaliau ir pati okupuojanti valdžia, kuri nesuįgyveno su vietos žmonėmis, kuri nėra tikra jų šeimininkė, neturi pasitikėjimo ir laikosi tik atnešų ginklu, stipria, didele, vietoj laikoma kariuomene ir policija. Lenkija, judama savo silpnumą okupuotoose kraštuose, griebiasi įvairiausio teroro: kalina ir žudo vietos gyventojus, likvidavo organizacijas, likviduoja mokyklas ir vietoj jų pribruko naujos policijos, fandarų ir kariuomenės. Visa tai rodo, kad lenkų valdymas Vilniaus krašte neturi stipraus pagrindo.

Lietuvių tauta stipriai ir vienai Vilniaus reikalui laikėsi ligi šiol, netenka abejoti, kad ji laikysis tos linijos ir toliau. Tačiau, tik laikytis vietoje — būtų parma. Artimoji ateitis lemia įvairius įvykius. Labai greitai laisvė gali Europoje daug kas įvykti. Ir tokiu, svarbiu įvykiu momentais, lietuvių tauta ypač turi būti aktyvi, gerai

organizuota ir suprasti, ko ji siekianti.

Vilniaus atvadavimo reikalas — visos lietuvių tautos reikalas. Nei vienas lietuvis neturi teisės pasitraukti iš šios kovos fronto. Vilniaus pavergimas yra visų mūsų bendra skriauda, bendra gėda ir visų bendras frontas tai skriaudai atitaisyti. Tik labai siauru pažiūrų žmogus, tik visiškai nematęs ir nesupratus lietuvių tautos gyvybinių reikalų, gali pasišalinti iš tos kovos fronto. Ir tokiu, Vilniaus laisvės nesiekiantieji lietuvi, prof. M. Biržiškos žodžiais tariant, yra ne kas kita, kaip gyvi lavonai, kuriuos reikia išmesti iš lietuvių tautos tarpo.

Nei vienas lietuvis neprivalo abejoti Vilniaus išlaisvimu. Anksčiau ar vėliau — Vilnius bus Lietuvos sostinė. Tik reikia savo veiklumu, savo darbu paskubinti jį, Vilniaus, ir viso krašto išvadavimą.

Didžiojo karo pabaigoje Lietuva atgavo nepriklausomybę. Tačiau, ji atgavo ne dėlto, kad karas buvo ir galutinai karas išvargęs, bet tik dėlto, kad lietuvių tauta jau buvo prisirengusi nepriklausomam gyvenimui. Lietuvių nepriklausomybei dirbo visa lietuvių tauta, tėvynėje esanti visą dalis ir išėjusioje, visų tuomet buvo vienas karštas troškimas: Lietuva turi būti nepriklausoma, ir visi tam dirbo. Vieni dirbo ir kovojo ginklu rankose, kiti auka ir plunksna, propaganda, malda ir gyvu žodžiu.

Didysis karas praūžė. Lietuva išėjo nepriklausoma valstybe iš jo. Tačiau už ją didesnis tautos, kurios nebuvo pasirėngusios, kurios nedirbo vienai idėjai, jos paliko pavergtos, suskaldytos.

Taigi, ir naujieji įvykiai, ar net ir paprasčiausias, normalus gyvenimas galės mums sugrąžinti prarastą lietuvių tautos žemes, jei tik mes būsim pasirėngę, jei mes būsim vieningi ir, svarbiausia, aktyvūs, darbštūs.

Tokiomis mintimis vadovaukimės minėdami Vilniaus nelaisvės šėšioliktąsias metines. Tvirtas tikėjimas, kad laimėsime, ir vieninę darbą, uolumą, sąvęs kaip lietuvių ir lietuvių tautos gerbimas — trumpins mums kelią į Vilniaus laisvę.

Tiesa, šešioliką metų praėjo. Tai daug laiko. Daug jo žmogaus gyvenime. Per tiek metų žmogaus daug ką pergyvena, jaunąs subręsta, subrędęs — pasensta ar bent sensteri. Tačiau valstybiniam ir kolektyviniame tautos gyvenime keliolika metų ne daug. Ir Vilniaus nelaisvės metus turime matuoti ne žmogaus gyvenimo metu, bet daug platesniu, valstybinu, tautos metu. Tuomet mes turėsime daugiau energijos, daugiau vilties ir pasitikėjimo savimi.

Spalių 9 dieną nelaidėkime ir nenusiminkime. Būkime stiprūs, vieningi ir darbštūs. Teisybė mūsų pusėje, tai ir laimėjimu abejoti netenka. Vincas Uždavinys

Londonas. — Rugsėjo 29-tą Anglijos vyriausybė paskelbė Palestinos karą stovį. Anglija nori kaip galima greičiau suraminti arabus, kurie poala šydus. Krūvinos riuobės jau tapo helintis mėnuo.

Apžvalga

LIETUVOS PARAPIJŲ ATLAIDŲ REIKALU

T. J. Paukštys, S. J., "Tiesos Kely" kelia klausimą, kaip padaryti, kad Lietuvoje parapijų atleidai nešėtų žmonėms "daugiau dvasinės naudos, juos religiai sąmonintų ir kultūrintų, o nestumtų jų į girtybes ir dar didesnio supasaulėjimo glėbį." Anot autoriaus, "daugely vietų per šias parapijų šventes žmonės uoliau spiečiasi apie smuklių stalus, negu prie Dievo stalo!" O kur dar peštynės ir kiti nusikaltimai? Atleidų nuotaika druska "įvairių pardavėjų reklaminiai cirko numeriai darbo žmonių kišenėms tuštinti."

Autorius tarp kitų daro tokį pasiūlymą:

"Čia visų pirma mes galėtume pasikviesti į talką vieną galingą modernią prietaisą, kuris visą eilę tu sunkumų lyg Gordijaus mazgą gali iširti. Tai garsiaakalbiai! Tik pamanykime, kaip išrodytų mūsų atleidai, jeigu ne tik bažnyčia, bet ir visas šventorius, artimieji namai, o gal net aikštė ir kapi taip pat skambėtų nuo kunigo giedamų Mišnių! Čia pat atsimušų ir vargonai. Gražiai išilvintieji parapijų chorai pradėtų įsijausti į bažnytinę dvasią pilna to žodžio prasme "toliau stovintys nuo bažnyčios" šių dienų "multininkams", kurie ir per pamaldas lauke bėdami savo kalbomis bei juokavimais net mūsų šventorius paversdavo prekyvietėms! Tokie garsiaakalbiai, lyg stebuklingas Kristus rykštė, ištemytų iš Dievių pašvęstos vietos visas pasaulietiškas derybas ir verstė verstų dalyvauti šv. Mišiose, bent vieną ar dvi valandas nurimus pasiduoant Bažnyčios minčių sugestijai. Dar daugiau pasisekimo susilauks ir pamokslas. Tiesa, ir taip mūsų žmonės per atleidus stengiasi išgirsti pamokslininko žodį. Jau iš prityrimo žino, čia bus kas nors ypatingesnio: visados svertimas kunigas, ir tai dažniausiai ne bėdoka, gražiaakalbis. Tai žodis smalsumas. Bet kad jo žodžiai visų galėtų pasiekti, garsiaakalbiai to vieno pamokslininko žodžio dešimt kartų paduogina ir nuneša nuo sakyklos net per storiąsias bažnyčios sienas iki tolimiausio šventoriaus kampo, praradimai ir vėjus ir nustelbdami beprasidedančią aikščių muziką."

Toliau "Sandara" nurodo išieiviu organizacijų ir spaudos dėdes pastangas apsisaugot nuo istautėjimo ir išsikovot sau daugiau įtakos Amerikos gyvenime.

D. L. GEORGE SIMPATI-JOS VOKIECIAMS

"Tėvynė" rašo: "Buvusis Anglijos premieras ir liberalų vadovs David Lloyd George pastaromis dienomis apsilankė pas Vokietijos diktatorių Hitlerį. Šonasis Anglijos teitamas netik surado Hitlerį tikraišiu angeliu ir pasaulio išganytoju, bet ir patikėjo visam, ką Hitleris jam papasakojo. Jis pasikalbėjo su Hitleriu sužinoję, kad Daineigas yra grynai vokiška teritorija, o Klaipėdos kraštas yra tiek vokiškas, kiek yra angliškas Anglijos miestas Hull."

Ta proga reikia pastebėti, kad tas garsusis Anglijos politikas sunkiais Lietuvos nepriklausomybės kovų laikais yra parodęs nemaža draugiškumo ir paramos. Tik paskutiniiais laikais jis pradėjo reikšt vokiečiams simpatiją.

DEL KAUNO LAIKRASČIŲ INFORMACIJŲ

"Sandara" pastebi: "Kauno laikraščiuose dažnai tilpa neteisingų informacijų apie Amerikos lietuvius, kas, žinoma, sukelia nesusimąstomą šioj pasaulio vandeniu. Pav., nuolatiniai kartojimai būk išieiviu tarpe vyksta peštynės dėl "išgraužto kevalo" atrodė mums persūdyta ir išpūsta."

Toliau "Sandara" nurodo išieiviu organizacijų ir spaudos dėdes pastangas apsisaugot nuo istautėjimo ir išsikovot sau daugiau įtakos Amerikos gyvenime.

KAUNAS STATISTIKOJE

Šiuo metu Kaune yra 135,000 gyventojų (Nepriklausomybės pradžioje buvo 75,000). Lietuvių yra 60,3 proc., žydų—26,1, lenkų—4,1, vokiečių—3,4, rusų—3,3, kitų—2,8. Lietuvių skaičius auga. Per paskutiniuosius 10 metų užaugo nuo 56,9 proc. ligi 60,3, žydai per dešimtmetį sumažėjo 2 proc.

Pramonės įmonių dabar Kaune yra 1,590, o prekybos—apie 4,000. Gimnazijų ir specialių mokyklų per 20, pradžios mokyklų apie 250 komplektų, bažnyčių 21, koplyčių 12. Kauno siluetus puošia apie 25 bokštai ir dukart tiek fabrikų dūmtraukiai.

LIETUVAI PRIKLAUSO 17-TAS IR 20-TAS ATLANTO NUGALEJIMAI

Ne Lindbergas Yra Pirmasis Transatlantinis Lakūnas

Neseniai du amerikiečiai lakūnai, Merrillis ir Richmanas, pakilę Naujorke, atskrido į Valiją per 18 val. 57 minutes. Jie padarė dvidešimt pirmąjį kelionę per Šiaurės Atlantą iš Amerikos į Europą. Prieš juos paskutinis Atlanto nugalėtojas buvo mūsų Feliksas Vaitkus, iš to paties Naujorko atskridęs į Airiją per 22 val. 30 min.

Siek tiek prieš Merrillio ir Richmano kelionę iš Londono į vakarus išskrido mistress Beryl Markman. Po 23 val. jos lėktuvas, kurį valdė ji viena pati ir kuris neturėjo nė radio siųstuvo, ne visiškai laimingai nusileido Louisburge. P-lė Markman buvo vienintelė moteris, perskridusi Atlantą iš Europos į Ameriką; ta linkme ji padarė septintąją transatlantinę kelionę.

Daug kas mano, kad pirmasis Atlantas perskrido garsusis pulk. Lindbergas. Tiesa, jo žygis buvo pats garsiausias, tačiau visais attonerčiais metais prieš Lindbergą, 1919 m., du anglai, Alcockas ir Brownas, pakilo iš New Foundlando ir per 16 val. 12 min. pasiekė Airiją. Jie yra transatlantinio skridimo pionierai. Bet New Foundlandas yra kelis tūkstančius kilometrų į rytus nuo Naujorko, veik pusiauikelė tarp to miesto ir Europos!

Iš 21 transatlantinės kelionės iš Amerikos į Europą 14 padarė amerikiečiai; dvi padarė lietuviai, tiek pat prancūzai, viena

RUOSKIMES PRIIMTI KARALIŲ KARALIŲ

Kristaus Karaliaus šventė kiekvieną metų švenčiama paskutinį spalio mėnesio sekmadienį. Šiemet ta šventė bus spalį 25-tą. Kristaus Karaliaus šventė šiemet turi turėti ypatingą žymę. Jo karalystė yra šalinama daugelyje valstybių. Kaip mes, krikščionys, jo sekėjai turim dabar vienyti ir dirbti, parodant Jam savo lojalumą?

Trys Karaliai buvo nulydėti žvaigždės į Betliejų, kur rado Jėzų. Sanktuarijoje yra šviesa, kuri šviečia dėl mūsų ir rodo, kur Jėzus išisi. Jėzus yra Karalių Karalius, vienok nėra jokio vargo turtingiems ir vargšams gauti su Juo audienčia. Tad, rengkitės sutikti Jį Jo karalystės šventėje. Eikim pagarbinkim Jį kuo dažniausia maldaujant Jo, kad Jo priešai būtų pergalėti.

Bet kokias dovanas mes Karaliui nešime spalį 25-tą? Pasielkime Trijų Karalių pavyzdį ir aukokim Jam kuo tinkamiausias dovanas: 1. Širdies turtus, t. y. aukštesnią mielaširdystę, kodėl maldos ir myrų kūno marinišomi; 2. Sidabrą, auksą ar bile dovaną—centelij misijoms, katalikiškoms lietuvių labdaringsoms įstaigoms, vargingoms bažnyčioms, savo parapijos bažnyčiai, ypatingai papuošimui sanktuarijos ir tabernakulo, kuri vieta užima Betliejaus stalinę.

Be to priimkime Kristų Karalių Jo šventėje ir savo širdis per Šv. Komuniją ir suteikime Jam rezoluciją, kad Jo viešpatavimas mus valdys; kad Jį mes skiriam savo Karaliu—Valdovu.

Padarę tokią rezoluciją, tikėkite, kad Kristus Karalius nešis nei vienam nuo Jo atsiurktu tuščių rątom. Tad pirmyn, Kristaus Karaliaus sekėjai!

ISTRĖME LIETUVIŲ SKAITYKLOS VEDEJĄ

Rugsėjo 11 d. švenčionėlių lietuvių skaityklos vedėjas Juozas Dilys gavo iš švenčionių starostės įsakymą, kad tą pačią dieną išsikeltų trejiems metams iš švenčionėlių, už 30-ties kilometrų nuo administracijos linijos.

LIETUVIŠKAI OPERETEI 35 METAI

Kai Lietuvoje vos tik pradėjo rodytis tautinio atgimimo žiburėlis, čia, šiame laisvės krašte, lietuviai atveival turėjo savo spauda, leido knygas ne vien tik savo reikalams, bet dargi daug jų siuntė ir Lietuvon, kuri tuomet dar kentė rusų vergiją. Kaip pasisūžūrį į jų laikų leidinius, mato, si, kad griebtasi visokių specialybių nauvietimui ir jų praplatinimui suvijo tarpe. Tais laikais labai daug buvo daroma vertimų, bet buvo ir originalų.

Nors Lietuvoje prieš 1901 m. neturėjo supratimo apie operetę, ir šiaip vaidinimų nebuvo, bet čia tais metais buvo išleista pirmutinis operetė versta iš lenkų kalbos. Kaip pradžioje lietuviška knyga beveik negvidena patriotizmo, taip ir pirmoji operetė tuo neužiima ir nerūpi dar jokia aukštesnė idėja. Tema paimta visiška svetimata mūsų sielai ir apkalbama gana juokingoje formoje—lobzovienų vestuvės (palė Krakuva). Matyt vertėjui mažai buvo žinomas ir operetė bendras stilius, nes ją pavadinu "drama." Jos vardas buvo toks: "LOBZOWENAIJ." Paveikšlės Dramatiziskas vienam akte, su dajnelem, perdėjo D. T. B. (Dominiukas T. Bačkauskas, "Saulės" leidėjas, 2.) Mahanoy City, Pa. Izsdawiste "Saulės," 1901 m.

Viso yra 10 lošėjų ir "pulkas vesejlinis, muzikantų" su astuoniom dainelėm be jokio pritarimo, vien tik melodija lenkiškų krakoviakų ir šiaip "mazūrų" dainavimai. Kaip rašyba ir melodija, taip ir turinys — persunkti grynai lenkiška dvasia. Savaimi suprantama, kad toks veikala nebuvo populiarus: iš kitos pusės, mažai dar buvo ir solistų prirengta, kad sekmingai būtų grynai lenkiška dvasia. Savaimi suprantama, kad toks veikala nebuvo populiarus: iš kitos pusės, mažai dar buvo ir solistų prirengta, kad sekmingai būtų grynai lenkiška dvasia. Savaimi suprantama, kad toks veikala nebuvo populiarus: iš kitos pusės, mažai dar buvo ir solistų prirengta, kad sekmingai būtų grynai lenkiška dvasia.

Rusiškoje Lietuvoje vos tik 1906 m. buvo pastatyta pirmutinis operetė—M. Petrausko "Birutė" Vilniuje, kur svarbiąją rolę vaidino jo brolis Kipras. Kitoje Rusijos valdomose lietuvių kolonijose buvo pirmiau lietuviškos operetės stamos. Dar ir šandien ji yra repertuare dėl savo lengvos muzikos ir tinkamo turinio. Ar buvo pirm kur kur kitur statyta "Birutė," neteko niekur užtikti. M. Petrauskui persikėlus Amerikon, ji pirmu kartu buvo pastatyta Chicagoje 1908 m. 1906 m. "Birutės" libretto (tekstas) buvo išpauzdinta A. Sirkino spaustuveje, Vilniuje (žodžiai Žemkalnio). Reiškia, mūsų pirmutinei tautinei operetei nuo jos paršymo muzikos parašyta M. Petrausko 1906 m., Pušyno dvare, Raseinių ap.), pastatyto išpauzdinimo (libretto) šiais metais sueina 30 metų; pati muzika išpauzdinta Amerikoje vos tik 1928 m. sausio mėn.

M. Petrauskas, Amerikoje gyvenamas, parašė labai daug operetėlių, kuo negali ir šiandien Lietuva didžiūotis. "Švyturio" Bendrovės išleistas pirmosios lietuviškos operetės Lietuvoje po karui irgi buvo M. Petrausko Amerikoje parašytos ir daug kartų pirm išleidimo vaidintos.

M. Petrauskas yra parašęs šias operetes: "Girių Karalius," "Birutė," "Vestuvės," Apvedinkite ir mane," "Consilium Facultatis," "Užburtas Kunigaikštis," "Lietuvių Milionierius," "Adomas ir Jeva," "Velnias Išradėjas," "Malūnininkas ir Kaminakrėtis," "Sienapiūtė," "Pirmoji Gegužė," "Prieglauda," "Elgetos Dukterė-Karalienė," "Eglė—Zalčių Karalienė" (opera), "Vaikas ir Mergaitė" (muzikalinis farsas) ir

"Šventoji Naktis" (Kaldėdų laikui perstatymas). Šie jau veikaliai aiškiai parodo, kad Amerikos išieivija yra lietuviškos operetės tėvynė, o M. Petrauskas yra lietuviškos operetės kūrėjas. Daug jų yra išspausdinta, kitos randasi rankraštyje, kitos rankraštyje spėjū žūti.

Sale M. Petrausko yra žymėtinai verstų operetė lietuvių kalbon patiekėjas—Pijus Bukšnaitis. Jis sulietuvino šias operetes: "Kornevilio Varpai," "Sylvija," "Laimė," "Beprotnamias," "Daktaras," "Cukrinis Kareivėlis," "Paulina," "Kovotojai už Idėjas," "Grigutis," "Gražioji Galatėja," "Raganai," "Agurkai" (visos mimiografuotos). Taip pat yra parašęs libretto M. Petrausko reikalams: "Šventoji Naktis," "Velnias Išradėjas." Šiaip įvairių vertimų irgi netrūksta, kt. "Mindaugio Laivas," "Palangos Julė" (kai kas skelbia—"Klaipėdos Julė"), "Vilius Tell," "Piešikai" ir kt.

A. Pocius irgi pasirodė su geru pluoštu operetėlių: "Nastutė," "Katriutės Gintarai," "Pabaigtuvės" ir vaikams—"Pumpurėlis," "Grybai," "Numirė." St. Šimkus—"Išieivis" ir "Cigonai." A. Vanagaitis—"Alenutė." J. Saurys—"Gražuolė." J. Zilevičius—"Lietuvaitė" ir "Už Vilnių!" (muzikalinis perstatymas). E. Ratiukevičiūtė—"Nebaigta Kova." B. Šalainaitė—"Alkis," "Inkvizicija," "Spartakas" ir "Tamyła." J. Latvaitis—"Meilės Rykštė." D. Judentavičienė—"Vestuvės Pušyne." J. Kovas—"Zvaigždžių Kalba," "Palangos Mergelė" (melodramos) ir "Išganymo Apšereškimai" (tikybinis). A. Aleksis—"I Tėvynę." M. Grigonis parengė ir "Lietuva" (Chicago) išleido libretto pagal operas "Naltalka Poltavka" užvairdamas—Nastutė. Yra tokių dar operetėlių, kurios taip pertaisomos, kad jau nebežinoma nei tikrojo autoriaus, pav. "Svarkas ir Milinė." Be čia išvardytų yra dar keleta, kurios mažai vartojamos, tokių gal bus apie dešimtį. Tokiu būdu, suėmus visas krūvon, gauname bendrą skaičių Amerikos lietuvių išieivijoje pagamintų operetėlių apytikriai 67! Kaip greit nepriklausomai Lietuvoje galės panašiu skaičium didžiūotis? Neatdoro, kad greit kas nors panašaus būtų padaryta. Amerikos išieivija, proga 35 metų lietuviškos operetės užgimimo, šiandien turi kuo pasididžiūoti. Tai nevertinamas moralis, tautinis ir kultūrinis turas, kuris palaikė ir palaiko, kaip ateivių, taip ir čia gimusių, begalinę meilę kalbos ir lietuviškos dainos, kokiame ji pavydalc būtų. Operetė lietuviškos palaikymui išieivijos tarpe per 35 metų yra suvaidinusi labai didelę rolę.

Negalima apenkti nepaminėjus Lietuvoje poros kompozitorių pirm D. Karo rašiusių operetes, jos spaudintos nebuvo, bet ir rankraštyje nesirodė: J. Talat-Kelpša—"Eglė Zalčių Karalienė" (pirmą kartą buvo suvaidinta Vilniuje 1907 m.), ir A. Kačanauskas kokią tai operetę statė Rygoje. Tai ir viskas. Dabartinio laiku kai kur Lietuvoje vartojama verstos operetės, bet originalių kol kas nesimato.

Sulaukę 35 metų lietuviškos operetės jubiliejus, linksmai galime suluikti: Te gyvenija lietuviška operetė ir jas kūrėjai bei palaikytojai!

J. Zilevičius, L. M.

UZDARYTA JAU 90 LIETUVIŠKŲ SKAITYKLŲ

Per įvykusį šiomis dienomis ilinij Vilniaus Rytos švietimo draugijos valdybos posėdį draugijos pirmininkas pranešė, kad nuo šių metų pradžios iki dabar lenkų administracija uždarė 90 lietuviškų Rytos švietimo draugijos skaityklų Vilniaus provincijoje. Šių metų pradžioje buvo 103 lietuviškos skaityklos, o dabar jau pasiliko tik 13.

OKUPUOTO VILNIAUS ATGAVIMO PRIEMONES IR BŪDAI

Vygandas

A. a. kunigas kanauninkas K. Prapuolenis savo mokslinėje veikalė: "Lenkų apaštalavimas Lietuvoje" (Polskie apostołstwo w Litwie) aiškiai įrodė, kokią skriaudą lenkai padarė "apaštalavimui" Lietuvoje per bažnyčią. Jie ir dabar plačiai vartoja šią amžiasis išmėgintą įrankį. Lietuvius kunigus siunčia į gūdų parapijas, o lietuviams skiria lenkus arba sulenkėjusius kunigus. Lietuviai buvo subrudę kurti savo mokyklas ir nemaža jų prisikūrė. Lenkai iš pradžių toleravo šitą lietuvių kultūros darbą, bet greit susigriebė, koks iš to gresia jų lenkinimo darbai pavojus ir pasiskubino lietuvių mokyklas uždaryti. Lenkai stengiasi sulikviduoti visą lietuvių kultūros darbą, kad juos priverstų arba pasilikti tamsoje, arba griebtis lenkų kultūros.

Kiek dabar galima numatyti, lenkai ypač stengiasi paimti į savo rankas jaunimą, vaikus. Jie mato, jog suaugusiems sušku kas padaryti, tai imasi už vaiku. O ką gi mes turime daryti? Pagrobtas žemes ir sostinė mes galime atvaduoti tikrai kovose. Plačiai suprusta kova. Kova visose gyvenimo srityse: kultūros, ūkio, politikos ir diplomatijos.

Kai kas mus kaltina, esą mes barškiname ginklais, keliamo tikrai pavojų, provokuojame karą. Tai netiesa. Tai okupantas ne tik barškina, bet ir vartoja ginklą okupuotame krašte. Tai okupantas ne tik provokuoja, bet ir veda nuolatinių žiaurių karą okupuotame krašte prieš visą, kas tik yra lietuviška.

Sakoma, esą mes ardome taiką. Ne! Ten, kur viešpatauja smurtas, ten taikos negali būti. Mes kovojame prieš smurtą, vadinasi, už taiką. Smurtu paremta tvarka, tai nėra tvarka. Mes kovojame už tvarką, paremtą teise ir teisingumu.

Sakoma, mes esame ginklų ir karo šalininkai. Netiesa! Mes esame tikrai Vilniaus atvadavimo šalininkai. Ir mes jį vaduosime visomis priemonėmis, kokios tik bus mums prieinamos. Mes neturime teisės elgtis kitaip. Mes negalime Vilniaus nevaduoti. Mes jį vaduosime, nors praeis ir dar keturiolika metų. Mūsų teisių į Vilnių laikas nekeičia. Vilnius buvo Lietuvos prieš šimtų metų, jis taip pat bus Lietuvos ir po šimtų metų.

LIETUVI-KATALIKE, SKAITYK SIUOS LAIKRAŠČIUS

- "AMERIKA," savaitraštis. Leidžia Lietuvių Universaliai Biuras, Inc. Kaina metams \$1.50. 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- "DRAUGAS," vienintelis Amerikos lietuvių katalikų dienraštis, Iešmas 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$6.00.
- "DARBININKAS," Lietuvos Sv. Juozapo Darbininkų Sąjungos organas, Iešma du kartį į savaitę, 366 W. Broadway, South Boston, Mass. Metams \$4.00. Pusmetiui \$2.00.
- "GARSAS," LRKSA organas, savaitraštis, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa. Kaina \$2.00 metams.
- "LAIVAS," savaitinis Tėvų Marijonių žurnalas, 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$2.00.
- "STUDENTŲ ŽODIS," Amerikos Lietuvių Katalikų Studentų organizacijos žurnalas, 266 W. Broadway, So. Boston, Mass. Metams \$2.00.
- "MOTERŲ DIRVA," A. L. R. K. Moterų Sąjungos mėnesinis žurnalas, 3747 S. Arden Ave., Chicago, Ill. Metams \$2.00.
- "VYTIŠ," Lietuvos Vydų mėnesinis žurnalas, 4794 So. Wood St., Chicago, Ill. Metams \$1.50.

Laikas taip pat negali mus atpalaiduoti nuo vadavimo pareigos. Vilnius mums yra laisvos nepriklausomos Lietuvos simbolis. Kol Vilnius nelaisvas—Lietuva nėra visai laisva ir nepriklausoma.

Kiekviena tauta turi ne tik teisę, bet ir pareigą ginti savo nepriklausomybę visomis priemonėmis, neskiriant nei fizinės pajėgos nei ginklą.

Kovoje prieš okupantus mes nesame vieni. Mūsų natūraliais sąjungininkais šioje kovoje yra tos tautos, kurios kenčia, kaip ir mes, lenkų okupaciją. Mums reikia su jomis artintis ir daryti vieningą kovos frontą.

Kova už Vilnių yra visos tautos kova. Mūsų pavertieji broliai tekovoja anapus linijos, o mes turime kovoti šiapus.

Ligi šiol mes stengėmės savo tautą įsamoninti ir išaiškinti, kas jai yra Vilnius. Bet nepakanka išaiškinti, jog Vilniaus kraštas yra organiška Lietuvos dalis, kad mūsų pareiga yra okupuotas žemes atvaduoti. Reikia dar pasiekti to, kad visi gyvai jaustumė šitą vadavimo pareigą. Mes protu gal ir aiškiai matome, kad mums padaryta didelė skriauda, kad trečdalis mūsų žemių su svarbiausiu miestu yra svetimoje nelaisvėje. Bet ar mūsų jausmai, mūsų širdis, pakankamai gyvai jaučia šitą dalyką? Ar mūsų pasiryžimas vaduoti Vilnių eina taip toli, kad mes jam nieko nesigaliumėm: nei turto, nei sveikatos, nei, pagaliau, gyvybės. Sprendžiant iš to, ką mes ligi šiolie padarėme Vilniaus atvadavimui, reikia atsakyti neigiamai. Įsivaizduokime, kad kokias nors galybės užimtų trečdalį Prancūzijos su Paryžium, trečdalį Anglijos su Londonu, arba trečdalį Italijos su Roma. Ar prancūzai, anglai, italai taip reaguotų į savo sostinės su trečdaliu teritorijos okupavimą, kaip mes reaguojame į savo sostinės su trečdaliu teritorijos okupavimą? Kai 1914 metais vokiečiai nustumė prancūzus ligi Paryžiaus, maršalas Žofras davė įsakymą savo kariuomenei: "Nepamirškime, kad už mūsų pečių yra Paryžius. Niekam nevadavim daugiau trauktis atgal. Kas negali eiti pirmyn, tegu žūva vietoje, bet nesitraukia atgal." Prancūzai įvykdė savo vado reikalavimą. Jie daugiau nebesitraukė. Daug jų žuvo, bet likusieji laimėjo.

Tik prisiminkime, kiek prancūzai padarė Elzaso Lotaringijos atvadavimui, nors šitos žemės nesudaro trečdalis visos prancūzų teritorijos, o tikrai apie tris procentus.

Arba, ką padarė italai Triestu ir Trentinui atvaduoti, nors šitos žemės sudaro tikrai apie šešis visos italių teritorijos procentus. O mūsų užimta ne trys ir ne šeši, bet apie 35 procentai.

Anglų teritorijos niekas nebuv užėmęs, ir vis dėlto anglai nepabūgo kištis į didžiausią, žiauriausią, pavojingiausią karą vien tik dėlto, kad norėjo pašalinti gresiantį jiems pavojų.

O mums atimta ne tik visas trečdalis teritorijos. Mums atimta svarbiausias miestas, apie kurį augo mūsų tauta ir valstybė, kuriuo remiasi visa mūsų didinga praeitis. Ir vis dėlto mes gyvename apsnūdę, susiakaldę. Eikvojame savo jėgas vadovius peštynėms. Apie atimtų žemių, sostinės vadavimą nors kalbame ir rašome, bet darome per mažai.

Šešioliką metų svetimos okupacijos Vilniaus krašte! Kitas paklaus: O ką gi mes per tuos šešioliką metų padarėme? Ar mes priartinome Vilniaus atvadavimą per šitą netrupą laiką? Padarėme gal ir ne per daug. Iš to išvada, kad reikia daugiau dirbti. Kitas vėl pasakys: Štai išėjo šešioliką metų. Tikėjojoms, kad lenkai susilpnėsi, o čia

išėjo lyg ir atvirkičiai. Štai lenkai sudarė sutartis su vokiečiais, su rusais ilgiems metams. Jų būtis dabar stipresnė nei pirma. Tad, ką gi padarysime. Kokios realios viltys, kad Vilnių kada nors atsiimsime?

Į tai reikia štai kas atsakyti. Mūsų tauta praeity turėjo daug sunkesnių kovų ir sunkesnių uždavinių, nei kova su lenkais del Vilniaus. Tryliktame ir keturioliktame amžiuje mūsų nedidelei, palyginti, tautai, teko atremti beveik visos vakarų Europos puolimus. Sunki, kruvina, be galo žiauri kova ėjo apie pusantro šimto metų ir mūsų tauta laimėjo. Kova del Vilniaus, palyginus su mūsų sentėvių didelėmis kovomis, atrodo daug lengvesnė.

Nereikia nusiminti. Politinė situacija mūsų laikais keičiasi labai greitai. Lenkai šiandien džiūgauja ir giriasi savo santykiais su kaimynais bei savo stiprumu viduje. Prieškarinė Rusija buvo nepalyginti stipresnė ir galingesnė už dabartinę Lenkiją. Ir kaip greitai ji subyrėjo!

Apie Rusiją buvo sakoma, esą tai milžinias ant molio kojų. Šiandieninė Lenkija ne milžinias, o jos kojos dar silpnesnės nei carų Rusijos. Juk reikia nepamiršti, kad pusė Lenkijos žemių tai vis svetimos žemės, kad arti pusės jos gyventojų, tai vis svetimtaučiai, kurie tikrai tyko kaip nusimesti įkyrėjusį jungą. Argi lenkams pavyks sulenkinti 7 milijonus ukrainiečių, apie 2 milijonus gudu, apie milijoną lietuvių! Nepavyks!

Ar lenkai galės amžinai laikyti pavergę tiek ukrainiečių, gudu, lietuvių? Negalės! Ar jie galės išlaikyti apie keturių šimtų kilometrų ilgio ir apie šimtą kilometrų pločio Vilniaus koridorio? Negalės! Lenkai anksčiau ar vėliau, ne po dešimties, tai po dvidešimt, tai po kelių dešimčių metų bus atstumti į savo etnografines sienas.

Be to, lenkai atstūmus mes galime netekti Vilniaus, jei nebusime gerai susipratę, patriotingai, veikli tauta. Mes galime netekti ne tik Vilniaus, bet ir nepriklausomybės, jei nedirbame, nekovojsime, jei būsime suskilę ir pakrikę viduje.

Taigi Vilniaus pagrobimo sukaptuvės turi mums tiktai sustiprinti pasiryžimą, pakelti energiją, uždegti dar karštesnį norą darbui ir kovai už pagrobtos sostinės ir žemių atvadavimą.

Iš "Trimito"

10 METU LIETUVOS RADIO

Rugsėjo 13 d. Lietuvos radiofonas iškilmingai minėjo 10 metų sukaktuvę.

Dabartinė radio stotis buvo pradėta statyti 1923 m. pabaigoje ir 1926 m. birželio 12 d. radio bangomis nuskambėjo pirmą kartą pasaulio erdvėje šūkis: "Aljo, aljo, radio Lietuva, Kaunas."

Radio stotį pastatė prancūzai už 525,000 litų. Aukštieji radio stoties stulpai kalne nustebina kiekvieną keleivį, pirmą kartą atvykusį Kaune.

Tuoju ėmė augti ir radio abonentų skaičius. 1926 m. jų buvo 323, o 1936 m. birželio 30 d. jau buvo 30,441 radio abonentų. Ūkininkai sudaro beveik 27 procentus visų klausytojų.

Rugsėjo 14 d. buvo iškilmingai atidarytas ir antrasis Lietuvos radio siųstuvus Klaipėdoje. Šios stoties pastatymas atėjo 415,000 lt. Statė latviai.

Sukaktuvių proga Kaune įvyko Pabaltijio radio konferencija. Radiofono direktorium dabar yra J. Blietėnas.

Atiteityje numatoma statyti Lietuvoje dar vieną galingą radio stotį. Rūpintis galėtų klausytis ir visur kitur pasaulyje gyvenantieji lietuviai.

Geras Apetitas

Prietaringas ponas pastebėjo, kad prie stalo sėdi trylikis asmenų. Vienas iš ponas juokdamas išsiskyręs ponas ramus: "Tai nieko nerūškia, nes aš valgu už du."

KOLUMBAS IR PRANCISKONAI

(Skiriu šv. Pranciškui idealų brangintojui kun. P. M. Jurui)

Beveik kiekvienas supranta Amerikos atradimo svarbumą. Tačiau, daugelis pamiršta, kiek daug klūčių ir sunkenybių turėjo Kolumbas pakelti, kol jam ir jo pasekėjams pasiekė įtikinti tuos galiūnus, iš kurių tikėjosi gauti pasipirties, kad įvykdytų taip ilgai ir taip stropiai galvojamos ir planuojamos projektus.

Gana daug metų praėjo kol Kolumbas, pats pirmas įsitikino, kad mūsų žemė yra rutulya ir kad galima aplink ją naviguoti (plaukioti). Betgi Kolumbas neturėjo dar pilnų 30 metų, kai neįtikėtini savo drąsumu ryžosi pasiekti Indiją, plaukdamas vakarų link.

Tuos visus savo planus ir projektus 1481 metais Kolumbas pristatė ir išdėstė Portugalijos karaliui Jonui II. Tačiau, Kolumbui nebuvo laimės pasiekti pageidaujamių siekių ir viskas liko be pasekų.

Kad ir nepasisekė Kolumbui laimėti, bet jis neprarado vilties bei pasitikėjimo, ir 1485 metais Kolumbas išsirengė Ispanijon, pasitiekdamas, kad pas Ferdinandą ir Izabelę ras užuojautą ir gaus pagelbos didingiems savo sumanymams.

Pažymėtina, kad tie asmenys, kurie tuo laiku labiausiai rūpinosi ir darbuose, stengdamiesi pagelbėti įvykdyti Kolumbo sumanymus, buvo ne kas kitas, kaip tik pranciškonai. Ir vien pranciškonų dėka Amerikos atradimas nenustėjęs ilgesnį laiką. Kai Portugalijos karalius pasmerkė jauną ir drąsų navigatorių, kai Ispanijoje oficialiai atmeta jo visi projektai, ir Kolumbas buvo visų išjuoktas, paniekintas, iško-veiktas, išvargintas, — tada pranciškonai drąsiai panaudojo savo įtakingumą ir, drąsiai užtardami Kolumbo asmenį, sudarė Ispanijos karališkojo sosto visus galiūnus ir valstybės aukštusius vyrus, logiškai priveddami ir sąmoningai pagrįsdami Kolumbo projektų įvykdymą galiūnų ir jų geras pasekas.

La Rabidos vienuolyno gvardijonas, tėvas Juanas Perezas, buvo gerai susipažinęs su kosmografija ir sekė visą progresą, kokį anais laikais darė geografijos mokslas. Ir jis labai susidomėjo Kolumbo istorija.

1487—1488 metų žiemą Saia- mankoje, dominikonų vienuolyne, šalia universiteto, Kolumbas, šalta, betgi visiškai pasitikėjimo savim išvaizda ir didinga širdim, stojo prieš teologų ir mokslininkų sueigą. Čia Kolumbas ne visus savo planus išdėstė, tur būt bijodamas, kad panašiai neatsitiktų, kaip tai buvo rūmuose Portugalijos vyliūgio karaliaus, kurs buvo beveik besisavinęs jo visus planus. Tačiau, Kolumbui ir vėl nepasisekė, nes dėl įvairių priežasčių tos sueigos dalyvių dauguma pasmerkė jo projektus ir įtikino valstybę neremti jo sumanymų. Vienintėliai, kurie pritarė Kolumbui (nurodo Taduoci), tai buvo dominikonų vienuoliai, o ypatingai tėvas Diegas de Deza buvęs karaliaus Ferdinando nuodėmklausys ir pagarsėjęs teologas Salamankos universitete. Betgi jo įtakingumas buvo nereikšmingas jautos sprendimui atminti.

Tolimesni ketveri metai, nuo 1488 m. iki 1492 metų triumfo dienos, Kolumbo gyvenime buvo skausmingų ir pasikartojančių smūgių laikotarpis. "Jis tęsė studijas ir vertėsi iš žemėlapių darymo ir pardavinėjimo, nenu- stodamas galvoti ir tikėtis, kad jo projektai anksčiau ar vėliau bus karaliaus bei karalienės patvirtinti ir gaus reikalingų laivų išplaukti vakarų linkon ir pasiekti Indiją. Tačiau, Ferdinandas ir Izabelė kol kas buvo labai atsidėję karui su musulais.

Tėvas Juanas Perezas, sudinodamas, kad tokie mokytį vyrų, iš kurių junta buvo sudaryta, ėmė ir atmetė Kolumbo planus, pradėjo nerimauti ir galvoti—gal kartais ir jis klysta. Tačiau šitaip negalvojo kitas pranciškonas, nez-

niai apsigyvenęs La Rabidos vienuolyne. Tai buvo tėvas Antanas de Marchena, žymiai garsesnis ir labiau patyręs astronomijos ir kosmografijos žinovas, nekaip pats gvardijonas. Šias mokslus sritis jis tyrinėjo visą savo gyvenimą. Ir, kiek anksčiau supažindintas su Kolumbo projektais, jis dabar ryžosi stovėti jo pusėje ir ginti jo planus.

Prašydamas Kolumbą pasilikti vienuolyne, tėvas Perezas parašė laišką karalienei Izabelei ir įgalliojo Sebastijoną Rodriguezą, laivo "Lepi" vairininką, vykti į Santa Fe pilį ir laišką įduoti karalienei Izabelei, būnančiai tuo laiku Santa Fe pilyje su Ferdinandu ir valstybės aukštisiais vyrais.

Praslinkus keturiolikai dienų, sugrįžo Sebastijonas Rodriguezas su karalienės laišku. Tame laiške karalienė Izabelė nuosirdžiai dėkojo tėvui Perezui, kad interesojuosi Kolumbu ir prašė jį atvykti pas ją visų minėtų projektų aptarti. Ir tėvui Perezui nebuvo sunku gauti audienciją pas karalienę Izabelę.

Su Don Luis de Santangeliu, karalienės išdinknu, ir tėvu Juanu Perezu Kolumbas nusiskubino pas karalienę Izabelę. Ir visi trys atsiliepė į ją, tvirtindami, kad Kolumbo reikalavimai yra pagrįsti, ir nušviesdami, kokios tai garbės suteiks Ispanijai, pasiekius Kolumbo tikslą. Ir jų atsiliepiamas nenuėjo veltui. Ji, neatidėliodama sutiko priimti Kolumbo sakytašias sąlygas. Pagaliau, ji išgavo sutikimą ir karaliaus Ferdinando, kurs iš pat pradžių buvo priešingas Kolumbo visiemis projektams, ir kurs dabar ne tik sutiko, bet ir pasižadėjo suteikti Kolumbui didelę paramą.

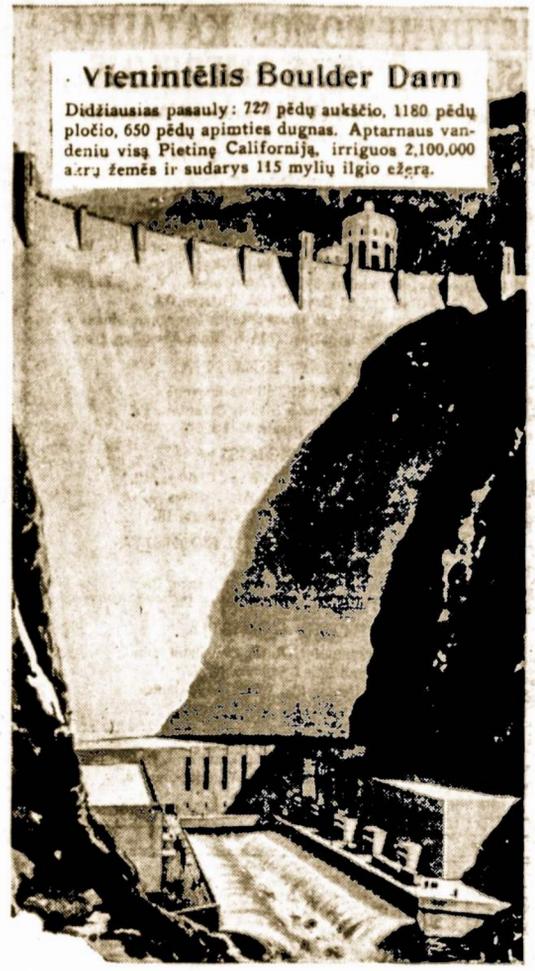
Kolumbas, gavęs karaliaus patvirtinimą ir paramą, reikėdamas širdingą dėkingumą, apimtas didelio džiaugsmo, aplėdo sostinę gegužės 12 dieną, 1492 m., ir išsirengė į Palos uostą netoli La Rabidos vienuolyno. Ir vėl jis buvo pranciškonų sutiktas ir nuosirdžiai priimtas. Tarduoci, pasiremdamas Ovedo autoritetin-gumu, rašo, kad "Kolumbui, atvykus į La Rabidą, buvo iškeltos didingos iškilmės ir dalyvavo vie- nuoliai, visi mylintieji ir gerbiantieji Kolumbo asmenį, kaip vieną iš jų šeimynos narių; rengiamose iškilmėse džiaugsmo būta visiems ir iš to, kad jų gvardijonas taip pat prisidėjo išgauti karaliaus pritarimą. Taigi, jo triumfas irgi yra ir jų laimėjimai."

Tėvo Perezas žodžiai suteikė drąsumo ir jūrininkams, kai jie atsiskiekinėjo leistas su Kolumbu okeano nežinomom kelionėn, kalbėdami, kad žemė yra plokščia ir kad pavojingieji siaubūnai (smak- kiai) valdo tamsybių marias, pra- rija visus tuos, kurie išdrįsta plaukti baisaus okeano tolumon. Pagaliau, taip pat įtakingų ir reikšmingų tėvo Perezas pastangų dėka buvo parengta išplaukimui trys istoriniai laivai, būtent, Santa Maria, Pinta ir Nina su 120 drąsiųjų jūrininkų igula.

Tikriausio dievotumo ir pamaldumo sentimentais Kolumbas atliko išpažintį pas tėvą Juaną Perezą ir iš jo rankų priėmė šv. Komuniją. Po to, skirtą dieną gvardijonas ir jo dėkingas bičiulis vyko į Palos uostą, kur, susirinkus daugybė piliečių, iškilmingai pašventinti ir palaiminti trys laivai ir jų igula. Rugspiūčio 2 d. naktį kilo kaip tik palan- kus vėjas ir rytmečio saulėteke Kolumbas ir jo 120 jūrininkų igula išplaukė į nežinomus kraštus. Tai buvo rugspiūčio 3 d., penkta- dienis; ši diena visada minėtina Amerikos istorijoje.

Iš visa ko yra gana aišku, kad pranciškonai vaidino svarbiausią ir daugiausia sveriantį vaidmenį Naujojo Pasaulio atradime (spalio 12 dieną, 1492 metais). O La Rabidos vienuolynas teisingai pavadinatas "Amerikos istorijos kertiniu akmeniu."

Kun. A. T. (Sapara)

Vienintelis Boulder Dam

Didžiausias pasauly: 727 pėdų aukščio, 1180 pėdų pločio, 650 pėdų apimties dugnas. Aptarnaus vandeniu visą Pietinę Californiją, irriguos 2,100,000 a. arų žemės ir sudarys 115 mylių ilgio ežerą.

...ir tik VIENINTĖLIS

SUNOCO

padarytas tik vienos rušies ir ta rušis duoda gerą neužvyliantį veikimą ... už reguliara kaina

ŽIEDELIAI

II Angliško Vertė
KUN. ANT. M. KARUŽISKIS

(Tęsinys)
Kristus

Zmogiškoj tobulybėj laipsnių visados galime pastebėti—vienas žmogus viršija kitą. Vien Jėzus Kristus sudaro išimtį. Arba, koks vardas gali būti pastatytas šalia Jo? Kurį drįstų kas palyginti su Juo? Didžiausis dorybės didvyriai ant žemės yra tikrai nublan- kioniomis Jo kopijomis. Niekas nemano, niekas niekad nemane prilygti orie Tojo. kurs vadino save Dievu, Zmogaus Sūnumi, ir tuo Kristus nereiškė, nei žydi, i kuriuos Jis kalbėjo, nesuprato, kad Jis reikėtų vien tik teisu žmogų. Dievo kūdikį, Dievo prie- telį. Jis buvo Dieviškasis Žodis, Amžinasis ir Vienintelis Dievo Sūnus. "Jei tu esi Kristus," sakė Jam žydai, "pasakyk mums." "Aš jums sakiau," Jis atsakė jiems, "o jūs netikite man. Stebūklai, kuriuos aš darau mano Tėvo vardu hudią už mane. Aš ir Tėvas esame vienas." Jie norėjo Jį akmenimis užmušti, vietoje tikėti žiems žodžiams. "Kam jūs norite užmušti mane akmenimis?" sakė jiems Jėzus. "Už Tavo pikt- žodžiavimą, ir kad tu, būdamas žmogus, darai pats iš savęs Die- vą," jie atsakė. (Žr. Jono X, 25-33).

Brangusis skaitytoju, kokią čia išvadą galima padaryti? Gry- nai šis: Ar Jėzus Kristus kalba tiesą, arba ne, kas netiesa. Jei Jis kalba tiesą, Jis yra Tuo, Kuo Jis Savo vadina, Jis yra Dievas, Jis yra Amžinasis gyvojo Dievo Sū- nus, palaimintas nuo visų amžių, ir visi Jo žodžiai, Jo darbai, Jo stebūklai, Jo triumfai, yra leng- vai tikrinami. Jei Jis nekalba tiesą, Jis yra arba pamišėlis arba apgavikas.

Pamišėlis, jei Jis neturi Eina- čią valdžią ant Savo paties ko- džių arba darbų: nepakendamas apgavikas, jei Jis kalba melą su

žinojimu, ką Jis daro. Ar tu drį- si tą sakyti? Jėzus Kristus, iš- minties tobulybė, pamišėlis. Jė- zus Kristus, kuo švenčiausias žmogus, melagis, šventvagiškas apgavikas.

Zmogus turėtų būti nustojęs proto ir savo dorovinio jausmo paleisti tokią beprotystę. Kris- tus yra Dievas.

(Bus daugiau)

"GARSO" SPAUSTUVĖ

Atieka Visokius SPAUDOS DARBUS

Mums pavedami spaudos darbai padaromi greitai ir priinama kaina.

Visi Esti Patenkinti Svariu Darbu

Iš kitų miestų prisijęsti darbai atliekami laiku.

Susivienymo kuopos ir naziai nepamirškite savos spaustuvės.

Spaudos darbus siųskite šio adresu:

"GARSAS"
73 EAST SOUTH STREET
(P. O. Box 32)
WILKES-BARRE, PA.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. Catholic Alliance of America)

73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa.

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

- Kun. Al. Baltutis, Dv. Vadas, 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill.
L. Simutis, Prezidentas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
J. Venlauskas, Vice-Prezidentas, 596 Main St., Edwardsville, Pa.
J. B. Šaliūnas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
V. T. Kvietkauskas, Išdavininkas, 375 W. Academy St., Wilkes-Barre, Pa.
J. Joneika, Išdo Globėjas, 31 Sand Street, Pittston, Pa.
K. A. Vencius, Išdo Globėjas, 19 Cross Street, Lawrence, Mass.
V. Krikičiūnas, M. D., Dr. Krotėjas, 1711 N. Main Ave., Scranton, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

- Juozas Stulgaitis, 122 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
Jonas Kvietkauskas, Jr., 10 Throop Street, Scranton, Pa.
Pranas Katilius, 1121 Foster St., Scranton, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

- Marijona Srupienė, 4339 S. California Ave., Chicago, Ill.
Adv. Juozas Grišius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Pranas Čižauskas, 6831 S. Rockwell St., Chicago, Ill.

TEISMO IR APELIACIJŲ KOMISIJA

- Vladas Palūpis, 133 N. Main Street, Pittston, Pa.
Juozas Mickelionas, 6747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.
Juozas Batvinskis, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

- Kun. Ant. Karužiškis, 18022 Neff Road, Cleveland, Ohio.
Kazys Vilniškis, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Aleksandras Aleksis, 76 Center St., Waterbury, Conn.

LABDARYBĖS KOMISIJA

- Kazimiera Šlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
Petronė Kundrotienė, 1035 E. 140th St., Cleveland, Ohio.
Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.

IŠ KUOPŲ DARBUOTĖS

WASHINGTON DEPOT, CONN.

LRKSA 205 kuopos mėnesiniam susirinkime plačiai svarstėme kas link Pagelbos Fondo. Matėme organe "Garsas" tuoj po Seimo, kad buvo svarstoma toki fondą įvesti. Tai labai pagirtinas dalykas, kuris labiausiai reikalingas palaikymui Susivienymo narių.

Bet Seimo svarstymas atrodė nelabai tinkamas. Svarstyta, kad pagelba būtų duodama tik tiems nariams, kurie išdavo organizacijoj nemažiau 10 metų.

Mūsų nuomone, tas fondas turėtų būti nariams abiejų skyrių. Apdraudus ir pašalpos. Sutinkam, kad Centras turėtų teisę duotą pagelbą ir atsiimti iš nario pašalpos ar numirus skolinigam nariui atsiskaityti iš jo pormirtinės. Narys gavęs pagelbą turėtų atsisteisti kuo greičiausia. Atsitikus ligai, kad būtų dalis skolos išleista iš pašalpos. Mums atrodė tokia sistema visi nariai būtų patenkinti, geriau, negu dėl negalėjimo užsimokėti duoklių apeleisti organizaciją.

Paskolą būtų galima padalinti į kelias dalis — ilgiau išbuvusiesiems nariams duoti daugiau, mažiau išbuvusiesiems mažiau duoti. Net ir vienus metus išbuvęs narys turėtų teisę norą už vieną mėnesį gauti pagelbą. Jeigu kuris atsiskaitytų gražinti skolą, tai vistiek jo imokėta mokėtis palieka Susivienyme. A. P. Krikičiūnas

PHILADELPHIA, PA.

Užsipykęs Veikėjas Antanas Užumieckis

Trečiadienį, rugsėjo 30-tą, Philadelphiaje, ypač gi popiet buvo toks oras, apie kurį žmonės sako, kad geras "gaspadorius" nei šunį lauk nevaro iš pirkėtos.

O man tą dieną teko susieiti su Antanu Užumieckiu, kuris jau yra ir ne jaunas ir paskiausias laikais nebesveikas. Jis tą dieną sušlapęs ir sušalęs trankė lauke tolimai "šuns orą" ne savo amoniškais reikalais, bet visuomeniniams.

Kaip jau yra žinoma, mūsų Katalikiško Susivienymo 10-toji kuopa, kurios jis dabar yra pirmininku, lapkričio 22-tą ruošia bankietį paminėjimui Susivienymo 50 metų sukaktuvio. Užumieckis tą dieną rinko taip vadinamus "komplimentus" į atminti

na knygą to jubiliejinio bankieto programą.

Kaip matos, tai šis bankietas bus labai puikus ir jį žmonės ilgai neužmirš, nes visi, kas tik dalyvaus, tai ne tik apturės tą atmintiną knygą, bet da ir tam tyčia tai iškilmei pagamintą atmintiną medali, kuris, kaip teko matyti, savo grožiu net veria žiūrindžio akį.

O kad pakreipti jaunuomenės simpatiją prie mūsų Katalikiško Susivienymo, tai to jubiliejinio bankieto rengėjai nepamiršo apie šokį. Jaunuomenės vos už keletą centų turės progos nuo aštuntos valandos vakare (po bankieto) šokti, kiek tik kojos tranaus ir prie to da galės, kas turi giliukų, ir puikių daiktų išlošti.

Na, pagyvinsime, pamatysime, kaip tas viskas įvyks; bet, kiek žinau, kur tik Antanas Užumieckis prideda savo ranką, tai ten viskas įvyksta kuo puikiausia. Tai ir toji jubiliejinė iškilmė, tik, kiau, pasiseks kuo puikiausia.

Beje, Richmondo pusėj apsiėmė pagelbėti tą bankietį surengti ir Kazys Zadeika, įžymus biznieriū, politikierius ir visuomenės veikėjas. K. Zadeika yra didelis pliusas veikimo srityje. Tai ir to jubiliejinio bankieto surengime jis daug, labai daug prigelbės—tuo nėra ko ir abejoti. K. V.

SHENANDOAH, PA.

4-tos kuopos susirinkimas įvyks spalį 11 dieną, 1936 m. tuojau po sumos, Levanavičienės salėje, kampas Coal ir West gatvių.

Malonėkite visi nariai ir narės ateiti į susirinkimą, nes visų pareiga ateiti ir užsimokėti savo duoklę, nes aš neturiu tiek laiko vaikščioti ir kolektuoti iš visų mokėtis. Taipgi malonėkite atsivesti nors po vieną naują kandidatą, nes dabar galima pigiai įsirašyti į Susivienimą.

T. P. Križnauskas, rašt.

FRACKVILLE, PA.

Patenkinti Reformomis

Mes visi Susivienymo nariai esame patenkinti pagerinimu konstitucijos dėl visų jaunuolių ir senelių. Taigi malonu yra prisirašyti jaunimą prie mūsų brangios Lietuvos organizacijos. Ir senesniems nariams bus lengviau prisirašyti prie Susivienymo. S. V.

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

FOREST CITY, Pa. — 2 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną svetainės kambaryse. Visi nariai malonėkite susirinkti.

PITTSBURGH, Pa. — 7-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po sumai bažnytinėj svetainėj.

WATERBURY, Conn. — 11 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną šv. Juozapo parapijos senos mokyklos kambary, 1:00 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 15-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną šv. Jurgio parapijos salėj, 2 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 16-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną šv. Mykolo parapijos mokyklos kambary Nr. 3, 1644 Wabansia Ave. Visi nariai, dalyvaudami ir naujų kandidatų atsiveiskit prisirašymul.

MINERSVILLE, Pa. — 24 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 1 val. po pietų šv. Pranciškaus parapijos mokyklos kambary.

MINERS MILLS, Pa. — 25 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną bažnytinėj salėj, W. Thomas ir kampas Chandler Ave.

MINERSVILLE, Pa. — 27 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną bažnytinėj salėj.

SCRANTON, Pa. — 30-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną paprastoj vietoj po pamaldų. Visi nariai prisivalo atsilankyti ir savo duokles užsimokėti.

ANSONIA, Conn. — 32 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną šv. Antano parapijos bažn. tinėj salėj tuoj po sumai.

McKEES ROCKS, Pa. — 35 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po pamaldų, parapijos salėj.

NEWARK, N. J. — 36-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po sumos, šv. Jurgio draugijos salėj, 180-2 New York Avenue.

HOMESTEAD, Pa. — 38 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuojau po pamaldų, t. y. 12:30 po pietų.

CICERO, Ill. — 48-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 1 val. po pietų. Nariai, įsidedmėkit.

NEW PHILA., Pa. — 51 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuojau po sumai, parapijos svetainėj.

CURTIS BAY, Md. — 58 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 2 val. po pietų pas kuopos raštinišką, 1640 Hazel St., Curtis Bay, Balto, Md.

SHEBOYGAN, Wis. — 62 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną bažnytinėj salėj po mišią.

PATERSON, N. J. — 65 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną parapijos svetainėj, tuoj po pamaldų.

CHESTER, Pa. — 71-mos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po sumos.

WANAMIE, Pa. — 75-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po sumos, bažnytinėj salėj.

SWOYERSVILLE, Pa. — 77 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 2 val. po pietų, paprastoj vietoj.

DU BOIS, Pa. — 78-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną šv. Juozapo parapijos svetainėj, tuoj po sumai.

EYNON, Penna. — 80-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną bažnytinėj salėj, tuoj po pamaldų.

CHICAGO, Ill. — 85-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 2 val. po pietų, šv. Kryžiaus parapijos svetainėj, 46 ir Wood Sts.

N. S. PITTSBURGH, Pa. — 87 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną V. Jėzaus Dangun žemimo parapijos salėj, tuoj po oamaldų.

WATERBURY, Conn. — 91 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną šv. Juozapo parapijos mokyklos kambary, 1 val. po pietų. Visi nariai at-eikite.

BENTLEYVILLE, Pa. — 92 kp. susirinkimas bus spalį 18-tą dieną po sumos bažnytinėj šv. Luko svetainėj.

EASTON, Pa. — 93-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po pamaldų, šv. Mykolo parapijos salėj.

GILBERTON, Pa. — 96 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po mišią, bažnytinėj salėj.

ROCHESTER, N. Y. — 103 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po sumos.

NEW BRITAIN, Conn. — 109 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po sumos, šv. Andriejaus parapijos salėj, kampas Stanley ir Church Sts.

BRIDGEVILLE, Pa. — 112 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną bažnytinėj svetainėj, Bridgeville, Pa.

HARRISBURG, Ill. — 123 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 1 val. po pietų, raštinišką bute. Nariai, laikėkite dalyvauti.

S. S. OMAHA, Neb. — 128 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 2 val. po pietų, šv. Antano parapijos mokyklos kambary.

GARY, Indiana — 129-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po pamaldų parapijos svetainėj, 15-ta ir Lincoln st.

BROOKLYN, N. Y. — 135 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po sumai, parapijos mokykloj.

ROCKFORD, Ill. — 137 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną šv. Petro ir Pavilo lietuvių parapijos salėj, So. West St. Pradžia 1 val. po pietų.

WILSON, Pa. — 215-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 1:30 val. po pietų po Nr. 422 Glen St., Wilson, Pa.

THROOP, Pa. — 225-tos kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 1 val. po pietų Vinco Gerdiūno salėj, 208 Boulevard Ave., Throop, Pa.

W. HAZLETON, Pa. — 226 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną susirinkimas bus spalį 11-tą dieną po sumos, šv. Ambrazėjaus pobažnytinėj svetainėj.

PORT WASHINGTON, Wis. 227 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną po sumos, šv. Ambrazėjaus pobažnytinėj svetainėj.

NASHUA, N. H. — 228 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną bažnytinėj salėj, po pamaldų.

AMSTERDAM, N. Y. — 242 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną susirinkimas bus rugpjūčio 9-tą dieną po sumos, bažnytinėj salėj.

MOUNDSVILLE, W. Va. — 249 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 2 val. po pietų, paprastoj vietoj. Visi atsilankykite laiku ir atsiveiskite naujų narių.

MINDEN, W. Va. — 251 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną M. Frankausko salėj, Oak Hill, W. Va. Pradžia 1 val. po pietų.

PITTSBURGH, Pa. — 254 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną 2 val. po pietų, Ant. Urbanavičiaus name, 3822 Howley St., Pittsburgh.

DETROIT, Mich. — 265 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po pirmų mišią, šv. Antano parapijos salėj, 25-tos ir Dix gatvių.

MILWAUKEE, Wis. — 289 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną po pamaldų, bažnytinėj salėj.

SPRINGFIELD, Ill. — 295-tos kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną Malonėkit visi nariai susirinkti ir naujų atsiveist.

CARBONDALE, Pa. — 298 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną Sacred Heart bažnytinėj salėj. Visi atsilankykite.

PHILADELPHIA, Pa. — 301 kp. susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuoj po pamaldų, šv. Andriejaus parapijos mokyklos kambary, 1123 Lemon St.

GLASSPORT, Pa. — 306 kuopos susirinkimas bus spalį 11-tą dieną tuojau po sumos, bažnytinėj salėj, po Nr. 433 Iowa Ave.

RENGIAMAS LIETUVOS MUZIKOS KONCERTAS AMERIKAI

Kauno radiofonas yra gavęs iš vienos Amerikos radio stočių bendrovės pasiūlymą transliuoti iš Lietuvos, lietuvių muzikos ir dainų koncertą. Tokiam koncertui radiofonas jau seniai rengiasi, stengiasi sudaryti ypatingą žymiai geresnę nei pirmoji iš Lietuvos perduoto Amerikai koncerto programą. Tuo tarpu projektuojama koncerto programoje duoti skudučių, kanklių muzikos, solistų ir chorų dainas, orkestrų atliekamų mūsų kompozitorių kūrinius. Amerika Lietuvos koncertui transliuoti skiria visą pusvalandį. Koncertas numatomas rengti spalį 11 d.

LIETUVOS MOKYTOJAI KVICIAM I UZSIENI

Siemet Kūno Kultūros Rūmai Palangoje buvo suruošę tarptautinę mokytojų stovyklą, kurioje dalyvavo penkių valstybių mokytojai: švedai, suomiai, estai, latviai ir čekoslovakai.

Stovykla labai gerai pasisekė ir užsienio spauda apie ją gražiai atsiliepė. Dabar tos valstvbės, kurių mokytojai dalyvavo Palangos stovykloje, kviečia Lietuvos mokytojus į ateinančiąsias metais turuomias mokytojų stovyklas bei kursus. Tokių stovyklų bei kursų svarbiausias tikslas yra savo krašto propaganda ir kultūrinis bei auklėjimo bendradarbiavimas.

TĖVAI PAMETĖ VAIKUS

Vilniuje yra apie 6.000 bedarbių, kurie, besitariant rudeniu ir šalčiams, pradeda bijoti dėl ateities. Vilniaus spauda kasdien pranešdina apie rastus pametus gatvėse 1-2 metų vaikus, kurių tėvai negali išmaitinti ir palieka gatvėse kitų globai.

Šiomis dienomis Meškos gatvėse viename bedarbių bute buvo tokia tragedija. Tėvai, negalėdami savo mažamečių penkių vaikų išmaitinti ir negaudami jokios paramos, užrakino vaikus savyje ir dingo. Tik kitą dieną kaimynai, užgirdę viduje vaikų verkimą ir suprastę, kad tėvai juos pametę, išlaužė duris ir išgelbėjo vaikus nuo bado mirties.

HEINZ 57

MAISTINGI, AUKSINIAI BYNZAI

Iškepti su HEINZ TOMEITŲ SOSU!

Je iškepti pamažu, karštuose, sausuose pečiuose! Jie yra papumpė, švelnūs, miltingi! Jie yra Heinz! Ir jie yra persunkę puikiu raudonu sosu padarytu iš Heinz rūšies tomeitų ir aromatškų žolelių. Koks maistas dėl šio vakaro! Tik sušildyk ir valgyk! Su kiaušiena, arba be jos. Pašauk groserininką— užsisakyk Heinz Oven-Baked Beans bile vieną iš keturių stilių.

HEINZ BAKED BEANS

LANDON NUPEKIA NEW DEAL APSAUGOS ĮSTATYMĄ

Jis siūlo praktišką programą, kuri užtikrina reikalingiems senatvės pensiją, teikiančią ganėtinas pajamas pragyvenimui; jis padrašina steigus kas link bedarbių apdraudos

Savo kalboj, pasakytų rugėjo 26-tą, Milwaukee, Wisconsin, republikonų prezidentinis kandidatas gubernatoriū Alfred M. Landon pasmerkė Roosevelt administracijos "socialio saugumo" įstatymą, kuris pretenduoja suteikti senatvės "pensijas" ir nedarbo apdraudą. Jis išrodinėjo minėto įstatymo netikslumus, panašiai kaip kad anksčiau yra kritikavęs šelpimo ir užsienio prekybos netikslumus.

apsaugos fondo, ir patys turės mokėt taksus nuo savo algų. Ties takasai prasidės po \$2.00 nuo \$100.00 algos ir didės iki \$6.00 dėl kiekvieno \$100.00. Pusę tų taksų turės sumokėt samdiniai. Bet kas atsitiks? Samdytojai dalį tų taksų stengsis sukurti suvartotojams ir tuo tikslu pakels produktų kainas. Ties takasai stabdys algų pakėlimą ir samdos didinimą.

Tokiū būdu darbininkai, pareikalavami pensijų, susilaukė naujų taksus! "Republikonų platforma," pareiškė gubernatoriū Landon, "siūlo padrašinti steigus priimt tikslus ir praktiškus įstatymus išrišimui nedarbo apdraudos problemų. Šioj srityj reikia pasirinkti kas yra geriausia." (Skelbimas)

Tie takasai mokėtas nuo savo algų. Ties takasai prasidės po \$2.00 nuo \$100.00 algos ir didės iki \$6.00 dėl kiekvieno \$100.00. Pusę tų taksų turės sumokėt samdiniai. Bet kas atsitiks? Samdytojai dalį tų taksų stengsis sukurti suvartotojams ir tuo tikslu pakels produktų kainas. Ties takasai stabdys algų pakėlimą ir samdos didinimą.

Seniems žmonėms, kalbėjo gub. Landon, "mūsų darbininkams kovojantiems už geresnes sąlygas, aš nežadu mėnulio. Aš prižadau tik tą, ką galima įvykdyti—ekonomiją, gyvasties pensijas ir tokią apsaugą, kokią gali įvest kilnūs žmonės."

Senų, suvargusių ir bedarbių apsaugai vieton dabartinės New Deal programos, gubernatoriū Landon siūlo programą, kurios svarbiausi punktai taip išrodo:

- 1. Pensija mokama visiems amerikiečiams jos reikalingiems, virš 65 metų amžiaus, užtikrinanti pragyvenimą. Gaunama suma turės padengt mažas pajamas arba suteikt pilną pragyvenimo šaltinį tiems seneliams, kurie jokių pajamų neturi.
2. Kiekvienas steitas bus padrašinamas teikt nedarbo apdraudą, kiekvienas steitas galės pasirinkt sau sistemą, kokia jam išrodys geriausia aprūpinimui savo piliečių.
3. Federalė vyriausybė atsižūrės steitų nustatymų pensijų.
4. Pensijų fondas bus sukeliamas iš tiesioginių ir plačiai išskirstytų taksus, taip kad kiekvienas gyventojas lengvai galės savo dalį pridėti. Tuo atvilgiu socialė apsauga netarnaus politiškais tikslams.

Kiekvieno nario prievolė įtraukt į Susivienymą nors vieną naują narį, ypač šio vavaus laikū.

LRKSA. NARIŲ DĖMESIUI

L. R. K. S. A. ZENKLELIAI IR ZIEDAI
Jei nari, kad mūsų brangi organizacija augtų nariais ir juose būtų fraterizmas dvasia, tai geriausias būdas to atsiekti neįsijant šios organizacijos ženklus arba žiedus. Jei kuris narys-ė dar neturi minėtų ženklų, tai privalėtų įsigyti. Kainos yra sekamos:

- LRKSA moteriškos sagutės \$1.50
LRKSA moteriškos spilkos 1.00
LRKSA vyrųškos spilkos... 1.50
LRKSA vyrųškos spilkos... 1.00
LRKSA žiedai 10 karstų... 7.50

"GARSAS" ADMINISTRACIJA
73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

JAUNIMO KAMPĖLIS

RAITELIŲ GIESMĖ

Sėdi lenkas mūsų Vilniuj, Griauna sostą taip prakilnų, Smaugia lietuvius; Ir pašėlęs nesiliauja Didžią valkatą rinkit gaują, Kelt naujus žygius...

Drąsiai josime į kovą, Vysim priešą nesilovę Mušim, kad žūtų!.. Drąsiai jo...me į mūšį, Paliuosuosime Vilnužį, Mūs' bus—ne kitų!..

Kur jie gimė, kur jie augo, Jie visai laukinio plauko Laužo sutartis... Ir kaip žmonės paslapiniai Suka tiesą užsigynę Ir taip visados.

Drąsiai josime į kovą... ir tt.

Sėdi lenkas mūsų Vilniuj, Jau ilgai—jau daug skaitlinių Vargas jam tiktai. Ko gi laukti—paliuosuokim, Na, vyrūčiai, greitai jokiūm Imkim jį drūtai.

Drąsiai josime į kovą, Vysim priešą nesilovę Mušim, kad žūtų!.. Drąsiai josime į mūšį, Paliuosuosime Vilnužį, Mūs' bus—ne kitų!!!

Niekniekis

SPALIŲ DEVINTAI PAMINĖTI

Vilnius—miestas Gedimino— Tu buvai ir esi mūsų Tą pasaulis gerai žino— Pastatytas keno triūsu.

Nors mokyklas jie uždaro Šlopinga lietuvio dvasią, Kaip jie nori, taip ten daro— Mes kovosim, priešus drąsiai.

Vilniau, širdie Tu Tėvynės, Be tavęs mes nenurimsim. Mes, sūnūs naujos gadynės, Savo brolius seses ginsim.

Ona Aleliūniė

SPALIŲ DEVINTOJI

Šjryt saulutė nespindėjo Lietuvos padangėse, Nes Juodas aras dar tupėjo Mūs tėvų sostinėje.

Tau švietė, Vilniau, laisvės saulė Gedimino dar laikais; O jau seniai kai ta švieselė Apsidengus debesiais.

Lai tavo sūnūs nesvajoja Vien tik apie praeitį; Iš naujo tegul jie dainuoja Tavo šviesią ateitį!

Tau vėl išauš giedra dienele, Vilniau, lietuvių viltie! Laiminga bus tuomet tėvynė, Vilniau, Lietuvos širdie!

Bet šiandien saulė nespindėjo Lietuvos padangėse, Nes Juodas Aras dar tupėjo Mūs tėvų sostinėje.

Gintaras

NAUJAS JAUNIMO LAIKRASTĖLIS

Grupė chigagiciečių pradėjo leisti naują jaunimui skiriamą laikraštėlį "Jaunimas." Redaktoriams pasirašo J. Poška ir J. L. Juozaitis, biznio menadžerium L. L. Labanaukas.

Pirmam 4 puslapytų numery laikraštėlio sumanytojai pareiškia: "Nėšdirint to, kad 'Jaunimas' bus žinomas kaip laikraštis lietuviškam jaunimui—anglų kalboje, visiškai atsižadėti lietuvių kalbos nėnorime. Pradžiai bent ši kolūma bus lietuviškai. Toliau, žinoma, jei skaitytojai parodys norą—galėsime daugiau dalykų lietuviškai spausdinti."

Ir iš tikrųjų, beveik visas laikraštėlis užpildytas anglų kalba. Rašoma daugiausia apie lietuvius, apie jų veikimą. Greita ateitis parodys, kokį paisekimą turės šis "90 procentų" anglų kalba spausdinamas laikraštėlis.

JAUNIEJI SKRIEJA...

WATERBURY, Ct.—Waterbury American štai kokią žinią paduoda:

Žybt!.. Norbertas Aleksis tapo paskirtas Notre Dame Universiteto Radio broadcasting stoties direktorium ir už tą savo darbą gauna "scholarship."

Norbertas Aleksis jau antras metas studijuoja Notre Dame kolegijoje. Nėra abejonės, kad jo lavinimasis ir buvimas WIXBS skelbėju palengvino tą vietą pasiekti. Minėtas jaunikaitis yra sūnumi Susivienymo nariams gerai žinomo visuomenininko muziko Aleksandro Aleksio.

IS MOKYKLOS VEIKIMO

HARTFORD, Conn.—Kaip jau anksčiau minėjome, švenčiausios Trejybės lietuvių parapijos mokykla jau pilnai pradėjo mokslo metus. Gana gražus skaičius vaikučių lankosi.

Siemet jau turėjom dvi pramogėles, kurios ištikrųjų gali tik džiuginti tikrų lietuvių, ypač vadų širdis ir troškimus.

Pirmiausia turėjom tokią vadinamą programėlę, kurią surengė Junior High arba devintasis skyrius. Jie gražiai dainavo, deklamavo ir vieno veikamo veikaluką pastatė. Kaip sakiau, visa taip atliko, kad vadų ir tikrų lietuvių širdis tik džiuginti ir kelti gali. Ačiū gerbiams sesutėms mokytojoms, kurios taip atsidėjai jus veda, mokina ir lavina. Atsilankė vietos klebonas kunigas Ambotas ir padėjėjas kun. Kripas. Abu išreiškė savo džiaugsmo ir pagyrimo.

Visi mokyklos vaikučiai turėjo savo metinį baliuką... tai Angelių Sargų dr. jos naktinį "Kraują" Būvo skanūs pietučiai ir pasilinksminimai. Atsilankė abu vietos kunigai, kurie truputį pakalbėjo primindami svarbą vienyti iš jaunų dienų ir lavintis susirinkimų reikaluose ir tt. Ir vėl ačiū mūsų sesučių sumaningumui ir atsidėjimui, programa buvo įdomi. Valio, vaikučiai! Klausykite savo seselių mokytojų, o paskui, kaip užaugsite, pamatysite, kiek gražios naudos jums tai visa atneš.

MARIJOS VAIKELIŲ VEIKIMAS

HARTFORD, Conn.— Gruodžio 6-tą vakare, Marijos Vaikeliai statys mokyklos salėje pritaikytą veikaluką. Jis bus gražus ir vertas pamatyti.

Džiaugiamės, kad su šaltesniu oru Marijos Vaikeliai ima veikti. Tikslai jį susirinkimus ne visos ateina. Susirinkimai lavina visų, o ypatingai jaunesniųjų protą; mokina, kaip reikia elgtis susirinkimuose, pripranta prie publikos, viešai pakalbėti ir tt. Tėvai turėtų raginti savo mergaites priklausyti.

JUOKELIAI

Arabai ir Vynas

Arabai sako, kad Nojui pasodinus vynuodį, atėjo velnias ir palaistė jį po krauju; vėliau, kada vynuodis išsprogė, palaistė jį besidžionės krauju; kai užsimėgė uogos, palaistė liūto krauju ir, pagaliau, kada jau vynuogės subrendo, palaistė kiaulės krauju.

Dėl to vynuas turis šitų keturių gyvulių aavybių. Iš tikrųjų, vos kelis stiklėlius išgėres, žmogus daug kalba, giriasi ir pasipučia, kaip povas; daugiau išgėres palinksmėja, pradeda kraipytis ir lokinėti, kaip besidžionė; vėliau tampa įnaliai drąsus, kaip liūtas ir visą pasigėres nugrūva ir išsitiesia ant žemės, kaip kiaulė.

Nemune besimaudęs pilietis pradeda skęsti ir šaukia pagalbos.

— Gelbėkit, jau skęstu! Nebegalii ilgiau išlaikyti!..

Kitas pilietis nuo kranto šaukia jam:

— Palsuk, palsuk, nesęsk! Pirmiau pasakyk savo adresą, kad aš galėčiau pranešti tamtos namikiams, kurioj vietoj tamsta nusikandai!..

NAUJAS LIETUVOS GENERALINIS KONSULAS NEW YORKE

Šio mėnesio pradžioje Amerikon atvyksta naujasis Lietuvos generalinis konsulas New Yorke p. J. Budrys. Tai yra maloni žinia Amerikos lietuviams, nes jie susilauks žymaus mūsų tautos vyro, kurio vardas aukto raidėmis įrašytas lietuvių tautos istorijoje.

Prieš didįjį karą p. Budrys dalyvavo tautinėje lietuvių veikloje Lietuvoje. Rusų pašauktas karo metu, jis tarnavo kariuomenėje karininku. Nepriklausomosios Lietuvos gyvenimo pradžioje jis grįžo Tėvynėn ir tarnavo karininku kariuomenės štabe, kur jam buvo skirtos atsakomingos pareigos.

Klaipėdos krašto lietuviams nepakenčiant persekiojimų ir pasiryžus išsivaduoti ir prisijungti prie Laisvosios Lietuvos, p. Budrys savanoriu stoji į Mažosios Lietuvos sukilėlių eiles ir 1923 m. sausio pradžioje buvo paskirtas vyriausiu sukilimo vadu. Kaip žinome, klaipeidiečių žygis buvo labai sėkmingas visos lietuvių tautos džiaugsmui. J. Budrys pasižymėjo ne tik narsumu, sumanumu ir atkaklumu, bet ir tinkamu vadovavimu ginkluotoms sukilėlių jėgoms ir jų veiksmams prieš didesnes ir geriau ginkluotąs jėgas. Jis pasirodė ir kaip gabus diplomatas. Pažymėtinas vienas įdomus istorinis įvykis, kuris rodo lietuvių narsumą ir atkaklumą. Sukilėliams paėmus Klaipėdą ir praėjus savaitei, j uostą atplaukė prancūzų, anglų ir italų atstovai su karo laivais; buvo net ir lenkų karo laivas. Bu-

vusio Klaipėdos gubernatoriaus Petišnės kurstomi, jie kelias dienas tyrinėjo įvykius ir staiga pasiuntė ultimatumą sukilėliams per 3 valandas išieiti, grasindami sunaikinti juos ir miestą. Vyriausis sukilėlių vadovas su savo padėjėjais nenusigando: įsakė ginkluotiems savo vyrams užimti pozicijas, pasiruošti kautynėms ir, iš savo pusės, davė tik pusę valandos Santarvės atstovams pagalvoti! Galingoji Santarvė labai nustebo dėl tokio lietuvių atkaklumo ir, bijodama, kad iš to nekiltų didelis karas Europoje, Rytuose, nusileido Budrio vadovaujama savanorių kariuomenei. Bet Petišnė vistiek reikalavo, kad karo laivai šaudytų į miestą. Nei pasivalandžio nelaukė, Santarvės atstovai atsakė, kad praneš savo vyriausybėms tokį griežtą sukilėlių atsisakymą išieiti iš Klaipėdos. Toks lietuvių atkaklumas daug nulėmė. Naujo karo išvengta. Netrukus prasidėjo derybos, kurioms vesti Lietuva atsiuntė savo atstovą A. Smetoną. Derybos ilgai nusišė, ir pagaliau Santarvė sutiko oficialiai perleisti Lietuvai Klaipėdos kraštą, kurį sukilėliai savo krauju bei žygiu atvadavo ir kurį klaipeidiečių konferencija 1923 m. vasario 19 d. reikalavo prijungti prie laisvos Didžiosios Lietuvos.

Toks J. Budrio karžygiškumas ir nuopelnai įrašyti Lietuvos garbingų žygių istorijon. Jo herojiškumo ir jo vadovaujama savanorių dėka Lietuva šiandien turi savo uostą, kuris gražiai au-

ga ir neša mūsų valstybei didelės naudos. Malonu pridurti, kad šiame žygyje dalyvavo ir amerikiečiai: pirmasis Atlanto nugalėtojas kap. S. Darius, A. Ivaškevičius (paaukojęs sukilimui milijoną markių), Martus, J. Zamkus, P. Rimkus, adv. K. Jurgėla ir dr. J. Jurgėla.

Gaila, kad J. Budrio kuklumas neleidžia jam ryžtis smulkiai aprašyti tą istorinį žygi, kuriame pasireiškė poros tūkstančių lietuvių didvyriškumas ir jų vadų gabumai. Ypač jaunoji mūsų karta trokšta, kad jis kada nors tai padarytų.

Atsidėkodama už nuopelnus, Lietuvos vyriausybė paskyrė J. Budrį pirmuoju Klaipėdos krašto gubernatorium. Šioje aukštoje tarnyboje išbuvo keleris metus. Gubernatorius ten yra tartum mažos autonominės respublikos prezidentas, kuris turi būti ištikimas tautiniams lietuvių siekimams, sumanus valdovas (administratorius) ir gabus diplomatas, sugebantis suderinti visos valstybės reikalus ir vokiškos seimelio daugumos nuolatinį nerimavimą.

1927 m. p. Budrys buvo pakviestas aukštam tarnybon vidaus reikalų ministerijoje, kur vadovavo piliečių apsaugos departamentui. Rodos, 1928 m. p. Budrys buvo paskirtas Lietuvos generaliniu konsulu Karaliaučiuje, Prūsijoje. Šias aukštas pareigas ėjo ligi šiol. Jo rūpesčiu ėmė smarkiai plėstis Lietuvos prekyba su Vokietija. Kitus ju nuopelnus šioje tarnyboje žino tik Lietuvos vyriausybė, kuri šį garbingą konsulą perkelia į New Yorką.

Pažymėtina, kad p. Budrys visada buvo nuoširdus ir kuklus patrijotas, sumanus, darbštus ka-

VANAGAIČIO DAINOS

1. MARGUCIO DAINOS (III dalis). 49 dainos išleistos mažos knygelės formate. Visos dainos linksmos, gražios ir tinka dainuoti kiekvienam suėjime. Kaina 25c.

2. DAINUOK. Pradžios mokykloms labai lengvutės dainelės. I ir II dalis. Tinka ne tik vaikučiams, bet ir paaugėjusiems. Kaina 50c.

3. MARGUCIO DAINOS (II dalis). 70 dainų su piano pritarimu. Kiekvienas, kuris moka bent kiek pianą skambinti, ras šioj knygoj sau malonumą. Lengvutės, komiškos ir patriotingos dainelės. Kaina \$2.00.

Reikalaukite:

"GARSAS"

73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

rininkas, valdininkas ir nepriklausė prie partijų. Reikia tikėtis, kad tokių didelių nuopelnų šis žymus mūsų tautos vyras bus tinkamai įvertintas šiame krašte, sudarys gražius santykius su Amerikos lietuviams ir sugebės dar daugiau patarnauti bendriems Lietuvos valstybės reikalams.

Petras Jurgėla

UŽ 8 AVIS 4 VYRAMS 13 METŲ

Biržų vagys D. Jasilionis, M. Ladyga, L. Kiznis ir P. Šatas nuvažiavo į Jakubiškių kaimą ir pavogė 8 avis. Už tai juos nubaudė: Jasilionį 6 mt., Ladygą 3 mt., Kiznij 2 mt., ir Šatą taip pat 2 mt. kalėjimo.

Vytauto Didž. Universitete 906 Nauji Studentai

Rugsėjo 15 d. iškilmingu imatrikuliacijos aktu pradėti nauji mokslo metai Vytauto Didžiojo Universitete. Prof. M. Romeris ir toliau lieka rektorium. Prorektorium paskirtas prof. Purėnas, universiteto sekretorium — prof. Blažys. Daugiausia studentų buvo 1932 metų pavasarį—4553. Šiuo metu studentų skaičius turi tendencijos kiek mažėti. 1936 m. pavasarį tebuvo 3233 studentai. Šį rudenį prašymų paduota 906 (92 prašymais mažiau negu pernai). Daugiausia stoja į teisių (324) ir medicinos (231) fakultetus. Ligi š. m. rudens universitetą baigė ir gavo diplomus 2,460 asmenų.

Lucky dėl Jūsų

—Tai Lengvas Užsirūkymas!

Prityre rūkytojai žino kodėl

Tie, kurie per metų metus yra rūkę — prityrę rūkytojai — jie yra tie, kurie visų geriausia žino, kodėl tai yra tokia puikia idėja prisilaikyti lengvo užsirūkymo... visuomet! Tikras rūkymas yra parodęs tą ypatingą džiaugsmą Lucky Strike cigarete... pagamintame iš rinktinį puikiausio tabako vidurinių lapų, kokius tik pinigai gali pirkti. Ir tikras rūkymas yra jiems įrodęs, ką Luckies išskirtinias procesas, "It's Toasted," reikią gerklės apsaugoje nuo knitėjimų ir kosulio. Jei jūs dar nerūkote Luckies, nusipirkit pakelį ir pabandykit juos. Jūs patirsit, kodėl prityrę rūkytojai pataria lengvo užsirūkymą — Lucky.

★ ★ VĖLIAUSIOS NAUJIENOS! ★ ★

Virš 6,500,000 "Sweepstakes" dalyvių vienoje savaitėje!

Daugiau, kaip 6,500,000 įstojiimo blankų į Jūsų Lucky Strike "Sweepstakes" buvo gauta vienoje savaitėje. Iš šio didelio turtinio cigarečių lošimo žmonės visoje šalyje gausa tikrą malonumą. Gi kaippo tiesioginė to pakla tūkstančiams kiti buvo duota darbas. Ar jūs jau įstojoj? Ar laimėjot savo skoningus Lucky Strikes? Ant radio yra perduodama muzika. Atsilaukite ant radio "Your Hit Parade" — trečiadienio ir ketvirtadienio vakarais. Klausykite, spręskite ir palyginkite melodijas — tada pabandykite Jūsų Lucky Strike "Sweepstakes."

Ir jeigu dar nerūkote Luckies, pabandykite juos taipgi. Gal būt tuo ką nors netenkate? Jūs įvertinsite Luckies plėnybę — Lengvo Užsirūkymą šį turtingo, brandaus-kūno tabako.

APSAUGA IR MALONUMAS... Gerštinės abiejais lengvame užsirūkyme. Geras sprendimas — lygiai, kaip ir geras skonis — primena lengvą užsirūkymą. Nes atsiminkit... jóg Lucky Strike garsus "It's Toasted" procesas suteikia jums gerklės apsaugą prieš knitėjimus, prieš kosulį.

Luckies

—lengvas užsirūkymas

IŠ TURTINGO, BRANDAUS-KŪNO TABAKO—"IT'S TOASTED"

KORESPONDENCIJOS IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE

WATERBURY, CONN.

Vilniaus Vadavimo Prakalbos

Nežiūrint visokių aplinkybių kliūčių, seniai garsintas prakalbos bei šokių vakaras įvyko penktadienį, rugsėjo 25-tą parapijos auditoriume.

Susirinko tikrieji Waterburio lietuviai išgirsti iš tėvynės Lietuvos atvykusi Vilniui Vaduoti Sąjungos atstovė ir buv. "Mūsų Vilniaus" redaktorių gerb. V. Uždavinį.

Įžanginę kalbą pasakė kun. E. Gradeckis, kuris pavadė visą vadovystę vakaro vedėjui komp. A. Aleksui.

Sekė Amerikos ir Lietuvos himnai ir "Ei, Pasauli," kuriuos šauniai sudainavo skaitlingas parapijos choras.

Svečio kalbėtojas p. Uždavinio įdomi, kilni, turininga, patriotiška ir tikrai jaudinanti kalba visiems labai patiko. Bet jei "Vilniaus našlaičiai" klausytojus sugraudino, tai "Žemaičiai kariai" juos pralinksmino. Visų širdys pradžiugo, kada gerb. kalbėtojas Lietuvos narsuolių vardan pasakė, kad vis kada nors Vilnius bus mūsų.

Tuojuo padaryta kolekta. Surinkta virš \$40.00. Po dolerį aukojo: kun. J. Valantiejus, kun. B. Gauronskas, dr. J. Staneslów, M. Karinauskienė, M. Zailskienė.

VELTUI DEL DUSULIO

Jeigu jūs kenčiate tą baisias dusulio atakas, kurios jus smaugia, jeigu poilsis yra negalimas dėl sunkaus kvėpavimo, jeigu jūs jaučiate, kad liga nuolat naikina jūsų gyvenimą, neužmirškite atsikreipti į Frontier Asthma Company išmėginimui veltai šio pažymėto metodo. Nėra skurdo kur jūs gyventot ir kokį pasitikėjimą turėtumėte bile priemonė esanti po saule, atsikreipti dėl šio išmėginimo. Jeigu jūs kentėjot visą gyvenimą ir išmėginot viską ir nesulaukėt pagalbos; jeigu esat užsitvėrę nenustokite viltingai, bet atsikreipti išmėginimui. Jums tas nieko nekainuos. Adresuokite: Frontier Asthma Co., 46-B Frontier Bldg., 462 Niagara St., Buffalo, N. Y.

Daugiau Gajumo Susilpusių Vyrų ir Moterų Nervams

NUGA-TONE turi svarbų Zinc Phosphate mišinį, duodantį naudingą fosforą, be ko negalima turėti stiprių ir galingų nervų. Gydytojai dažnai prirašo fosforą, kad suramintų jautrus ir sukrėtus nervus. Tai svarbu nervų sujūdimuose, taip nuomiai nuolat varginančiuose.

Tas puikus vaistas moksliniais sušiprintas su VITAMINAIŠ A ir D ir turis geležies be ko negalima turėti turtingo raudonajais rauduliais kraujo ir skaitaus veido. Be to, NUGA-TONE turi ir kitokių vertingų dalykų vaistijoje. Pradėkite šiandien imti sušiprintą NUGA-TONE ir pastebėkite kaip pagyvisi. Parduodamas ir užtikrintas pas visus vaistinėlius. Nuo užkietėjimo imk—UGA-SOL—tai idealus liuosuotojas—25c. ir 50c.

NEW BRITAIN, CONN.

Spalių 9-tos Dienos Minėjimas

Nors New Britaino VVS skyrius labai norėjo spalių 9 dienos minėjimą nukelti vėliau, į spalių mėnesį, bet VVS Atstovui V. Uždavinii negalint tuo laiku pas juos dalyvauti, šių metų spalių 9 dienos minėjimas atliktas anksčiau, būtent, rugsėjo 27 d. sekmadienį. Tą dieną per pamokslą minėjimą išgarsino gerb. kun. Vaškėlis ir kun. Karlonas. Tat žmonių svetainėn susirinko nemažai.

Minėjimą atidarė VVS skyriaus pirmininkas P. Poškus, pakviedamas muziko žalnieraičio vedamą chorą sugiedoti Tautos Himną ir Maldą už žuvusius kovoje dėl Vilniaus. Vietos lietuvių legiono postas dalyvavo iš savo veliaiomis, kurias įnešant visi susirinkusieji pagerbė atstojimui.

Pirmas kalbėjo legiono posto komendantas p. Vitukynas, kuris savo kalboje pabrėžė karių ir ginklo reikšmę Vilniaus vadavime. Po jo kalbos vyrų choras, p. Zalnieraičio vedamas gražiai padainavo kelias kariškas daineles.

Antras kalbėjo žinomas Vilniaus patriotas Vl. M. Čekanauskas iš Hartfordo, kuris papasakojo savo įspūdžius iš kelionės po Lenkiją ir Vilniaus kraštą, tvirtai pareikšdamas, kad Vilnius bus tikrai išvaduotas.

Trečias kalbėjo p. V. Uždavinys, gana ilgoje kalboje nupasakojo kovas dėl Vilniaus, vilniečių vargus ir kančias, apie kurias kalbant ne vienas klausytojas verkė. V. Uždavinio kalba padarė labai gilias įspūdžio.

Paakutinis kalbėjo pabėgęs iš lenkų kalėjimo vilnietis p. J. Valickas. Jis vaizdžiai pasakojo savo atsiminimus ir kančias, kurias pačiam teko pergyventi. Klausytojai tiesiog baisėjosi toms torturomis, kurias jaunam Valickui teko pakelti Suvalkuose, Varnoje, Gardine ir kitur, kol pagaliau ištrūko ir atbėgo Amerikon.

VVS New Britain skyriaus sekretorė (raštininkė) p. J. Janušonytė ir viešnia iš Hartfordo M. Kėdžiūtė padėjo V. Uždavinii padaryti rinklavą, kurios metu surinkta \$32.18. Po dolerį aukojo pp. A. Strazdas, P. Kupatas, A. Steponaitienė, O. Valinčienė, O. Ražaitienė, J. Lastauskas, M. Mažeika, J. Varkala, V. Martcekis, Al. Narokas, J. Valauskas, B. Mičiūnienė ir J. Kavaliauskas.

Gražus ir ilgai užtrukęs Vilniaus pagrobimo paminėjimas užbaigtas p. Zalnieraičio choro dainomis ir Tautos Himnu. Pirmininkas P. Poškus dėkoja kalbėtojams, svečiams ir rengėjams. Katin Kas

LIGONIAI PRAŠO KNYGŲ

Didžiai gerbiami prieteliai. Mes neišgydomi ligoniai, iš miesto prieglaudos atsišaukiame į jus. Gal kurie turit atliekamų knygų. Mes nuosirdžiai prašom pagelbėt mums sunkiam padėjime ir paaukot kokią knygelę. Artinasi žiema, o mes neturim kuo užsimit ir skaitymas labai pageidaujamas. Mes pasimelsim už jumis, nes kitokio atlyginimo neišgalim. Iš kolkio ištariam nuosirdų ačiū!

Varde visų ligonių Jonas Šešlauskas Kings County Chronic Hospital, Brooklyn, N. Y., Ward K-32

LIETUVIAI DEMOKRATAI SUKRUOTO

"AUŠROS" DALYKŲ REIKALU

Prezidento rinkimai šiemet sujudino visus Amerikos piliečius, net ir tokius, kurie pirmą abejingai žiūrėjo į rinkimus.

Lietuvių demokratų sąjūdžiu rytinėse valstybėse (New York, New Jersey, Pennsylvania, Maryland, W. Virginia, Connecticut, Rhode Island, Massachusetts, Maine ir New Hampshire) vadovauja Vyriausio Priešrinkiminio Demokratų Komiteto Lietuvių Skyrius, kurio pirmininkai yra adv. A. J. Vencius ir K. Strumskis, sek. P. Jurgėla. Šis skyrius organizuoja liet demokratų jėgas tute valstybėse, sudaro ryšius su politiniais liet klubais, parūpina kalbėtojų, literatūros, Prezidento paveikslų ir organizuoja priešrinkiminius liet demokratų komitetus įvairiose kolonijose. Šiomis dienomis išleido Demokratų Platformą ir lapelį lietuvių kalba apie demokratų tikslus, siekimus ir Rooseveltto vyriausybės nuopelnus.

Taikon atėjo žymus lietuvių veikėjai: adv. J. Lopatto (Wilkes-Barre, Pa.), dr. A. Valibus (Edwardsville, Pa.), A. Jenušaitis (Scranton, Pa.), adv. N. Rastenis ir dr. J. Bučnis (Baltimore, Md.), adv. Šulcas (Pittsburgh, Pa.), fil. dr. J. Mešlis ir adv. J. Kalinauskas (Boston, Mass.), St. Gegužis (Mahanoy City, Pa.), adv. K. Lukošius (Waterbury, Conn.), adv. S. Briedis, adv. R. Urevičius, adv. K. Jurgėla, Wm. Shedlow, J. Drangelis, P. Narvydas, J. Mačiulis (Brooklyn, N. Y.), V. Čekanauskas (Hartford, Conn.), I. Budreckis, J. Pataklis, K. Baltramaitis (Elizabeth, N. J.) ir kt.

Norintieji bendradarbiauti su demokratais arba gauti literatūros lietuvių kalba prašomi kreiptis šiuo adresu: Democratic National Campaign Committee, Lithuanian Division, Room 553, Hotel Biltmore, New York City.

JUDAMI PAVEIKSLAI

Bus rodomi šiose vietose: Mahanoy City, Pa. šeštadienio vakare, spalių 10, Norkevičienės svetainėj, 7 val.

Minersville, Pa., sekmadienį, spalių 11, parapijos mokyklos svetainėj; vaikams 4 val. po pietų, suaugusiems 7 val. vakare.

Tamaqua, Pa., pirmadienio vakare, spalių 12, parapijos svetainėj, 7 val.

St. Clair, Pa., sekmadienio vakare, spalių 18, bažnytinėj svetainėj, 7 val.

Įžanga visur 25c., vaikams 10c. Bus rodomi šie gražūs veikalai: vienas 7 veiksmų veikalas "Into No Man's Land" ir antras 5 veiksmų veikalas "One Shot Ross." Taipgi juokinga komedija ir Lietuvių Diena, rugpiūčio 15, Lakewood Parke.

Kviečia visus atsilankyti filmuotojai — V. Grybauskas ir V. Mačiūnas Rap.

CHICAGO, ILL.

Susiziedavo Varg. N. Kūlys su P-le P. Vaišnoraitė

Sv. Mykolo parapijos vargoninkas ir "Muzikos Žinių" redaktorius, Nikodemus Kūlys, sekmadienio vakare, rugsėjo 20 d., susiziedavo su p-le Petronele Vaišnoraitė ir neužilgo ketina stot į naują gyvenimo luomą.

Vargoninkas Kūlys yra nenuilstantis muzikos ir literatūros dirvoje darbuotojas. Netik sekmingai vargoninkauja savo parapijoje, bet ir kuo geriausia veda Vargoninkų Sąjungos leidžiamą muzikos žurnalą, "Muzikos Žinios," prie kurio jis padeda daug darbo ir laiko. Be to, varg. Kūlys yra A. L. R. K. Vargoninkų Sąjungos raštininkas.

P-lė Petronelė Vaišnoraitė yra Cicerietė, priklausė prie Sv. Origalio choro, ir yra gerų tėvelių išauklėta labai pavyzdinga mergaitė.

Linkime geriausios kloties

AMERIKOJE GIMUSIŲ GRŽIMO IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ REIKALU

Amerikos Jungtinių Valstybių konsulas Kaune prie prašymo gauti Amerikos Jungtinių Valstybių pasių kalauja asmeniškai atvykti su tėvu ar su motina ir atnešti sekančius dokumentus:

- 1) Gimimo ir krikšto metrikus,
2) Tėvų vedybų metrikus,
3) Asmens liudymą iš valdėsiu valdybos su fotografija, arba viadavus pasą arba net svetimšalio liudymą,
4) Liudymą iš Naujokų Ėmimo Komisijos, kad esat laisvas nuo karinės prievolės,
5) Pavardes ir adresus žmonių, kurie dabar gyvena Amerikoje ir kurie žino, kad Tamsta gimei Amerikoje,
6) 6 fotografijas ant balto 3x3 colių didumo popierio,
7) \$1.00—Amerikos valiutoje,
8) Pasą su kuriuo tėvai grįžo iš Amerikos į Lietuvą,
9) Visus kitus dokumentus, kuriais norima pristatyti įrodymai savo Amerikos pilietybės.

Jeit atsitikime prašytojas negali gauti savo gimimo metrikų iš miesto valdybos, kur gimimas turėjo būti užregistruotas, tai vien to galima pristatyti krikšto metrikus. Bet, tada reikia dar gauti affidavitus (pareiškimus) iš dviejų Amerikos piliečių, kurie gyvena Amerikoje ir kurie žino asmeniškai apie prašytojo gimimą. Tame pareiškime, kuris užpildomas po prieraika, pareiškėjas turi pareikšti sekančias žinias:

- a) Visas žinias apie save, kaip tai: adresą, užsiėmimą, kiek laiko gyvena Amerikoje, kur ir kada įgijo Amerikos pilietybę ir tt.
b) Tiksliai nurodyti iš kur žino, kad prašytojas pasą yra gimes Amerikoje,
c) Nurodyti tikrą savo gimimo vietą ir laiką,
d) Nurodyti dėl kurių priežasčių negalima gauti tikslaus metrikas iš miesto valdybos.
e) Visas žinias apie prašytojo gyvenimą Amerikoje ir apie išvykimą.

SWEDISH AMERICAN LINE Lithuanian Dept.

MISIJŲ KELIONĖ

(Kam reikia adreso, prašau išsikirpti. J. Bružikas S. J.)

Nuo spalio 5 iki 18 d., St. Peter's Church, 50 W. 6th St., So. Boston, Mass.

Nuo spalio 19 iki lapkričio 1 d. St. Andrews Church, 396 Church St., New Britain, Conn.

Nuolatinis laiškas adresas: Rev. J. Bružikas, S. J., 259 N. 5th St., Brooklyn, N. Y.

Iš Barcelonos radiofono vieną vakarą kažkas lietuviškai agitavo už marksistus. Dabar kai kas spėja, kad ten kalbėjęs lietuvis Gudelis, savo laiku žinomas Lietuvos.

Bet kaip visur, taip ir šitame atsitikime, kas turi kokius dokumentus, reikia raginti, kad juos leistų paskelbti.

Pirm trisdešimt metų Dr. Basanavičius ir A. J. Višteliauskas paskelbė Amerikos laikraščiuose cilę raštų apie "Aušros Gadyne." Dr. Basanavičius per laikraščius skundėsi dėl "Aušros" archyvo sunykimo.

Taigi vardan mūsų kultūros istorijos reikalų prašyčiau paskelbti jūsų laikraščio skiltyje, kad atsišauktų, kas turi kokius senus laikraščius, kur tilpo "Aušros" įkūrėjo Dr. Jono Basanavičiaus straipsniai:

- 1) Iš lietuvių atsigavimimo proceso.
2) Kur yra Aušros archyvai?
3) Šliupo Misija Varšavoje.
4) "Mikšas ir Jankus prie Aušros."
5) "Dar apie Mikšą ir Jankų."

Taipgi Mačio (Kėkšto) kokie laiški ir A. J. Višteliaus "apie barnis Dr. J. Basanavičiaus su Mart. Jankum" įdomus straipsnis.

Pakartojus juos 3-me viršmintų knygų tome daug pasitarnausime mūsų raštų istorijai. Susižinoti galima su knygų išleisuve mano adresu: Rev. A. M. Milukas, St. Francis Home, Roslyn, L. I.

CHICAGO, ILLINOIS

R. Andreliūnas Gausingai Remia Lietuvių Parengimus

Jau ilgus metus visų žinomas Marquette Parko laikrodininkas, R. A. Andreliūnas visuomet gausingai remia lietuvių parengimus ir aukoja įvairių dovanų savo išgale.

Neseniai Gimimo Panelės Švč. parapija susilaukė gražią dovaną nuo p. Andreliūno, kuris jau antru kartu dovanoja elektrikinį laikrodį dėl bažnyčios.

Dabar p. Andreliūnas išgirdęs, kad LRKSA Chicago apskritis rengia kortų ir "bunco" žaidimą, spalių 3 d., p-lės Ievos Lukošiu-tės tėvelių namuose, 7011 So. Artesian Ave., jisai vėl paskyrė nepaprastą dovaną — plunksną ir paišelį, vertės \$10.00.

Tatgi lietuvių, reikalui esant, aplankykite laikrodininką p. R. Andreliūną, 2650 W. 63rd Street, ir pasižiūrėkite jo krautuvėį, pirm negu eisit kitur.

Remkite tuos biznierių, kurie remia mus! Rap.

TRYS MOKYTOJAI UZSIENIŲ LIETUVIAMS

Nuo Naujų metų iš Argentinos grįžta viena lietuvių mokytoja. DULR į jos vietą siųs naują mokytoją, baigusį Lietuvoje pilną mokytojų seminariją ir dirbusį nemažiau kaip 5 metus pradžios mokyklose.

Taip pat lietuvis mokytojas reikalingas ir Škotijos lietuviams. Jis ten ves lietuvių kalbos kursus; turi mokėti anglų kalbą ir galės toliau studijuoti Glasgovo universitete. Lietuvių mokytoją DULR mano siųsti ir į Charbiną (Mandžiukuo), kur jis ves ne tik lietuvių kalbos kursus, bet ir mokyti lietuvių pradžios mokykloje.

AMERIKOJE GIMUSIŲ GRŽIMO IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ REIKALU

Amerikos Jungtinių Valstybių konsulas Kaune prie prašymo gauti Amerikos Jungtinių Valstybių pasių kalauja asmeniškai atvykti su tėvu ar su motina ir atnešti sekančius dokumentus:

- 1) Gimimo ir krikšto metrikus,
2) Tėvų vedybų metrikus,
3) Asmens liudymą iš valdėsiu valdybos su fotografija, arba viadavus pasą arba net svetimšalio liudymą,
4) Liudymą iš Naujokų Ėmimo Komisijos, kad esat laisvas nuo karinės prievolės,
5) Pavardes ir adresus žmonių, kurie dabar gyvena Amerikoje ir kurie žino, kad Tamsta gimei Amerikoje,
6) 6 fotografijas ant balto 3x3 colių didumo popierio,
7) \$1.00—Amerikos valiutoje,
8) Pasą su kuriuo tėvai grįžo iš Amerikos į Lietuvą,
9) Visus kitus dokumentus, kuriais norima pristatyti įrodymai savo Amerikos pilietybės.

Jeit atsitikime prašytojas negali gauti savo gimimo metrikų iš miesto valdybos, kur gimimas turėjo būti užregistruotas, tai vien to galima pristatyti krikšto metrikus. Bet, tada reikia dar gauti affidavitus (pareiškimus) iš dviejų Amerikos piliečių, kurie gyvena Amerikoje ir kurie žino asmeniškai apie prašytojo gimimą. Tame pareiškime, kuris užpildomas po prieraika, pareiškėjas turi pareikšti sekančias žinias:

- a) Visas žinias apie save, kaip tai: adresą, užsiėmimą, kiek laiko gyvena Amerikoje, kur ir kada įgijo Amerikos pilietybę ir tt.
b) Tiksliai nurodyti iš kur žino, kad prašytojas pasą yra gimes Amerikoje,
c) Nurodyti tikrą savo gimimo vietą ir laiką,
d) Nurodyti dėl kurių priežasčių negalima gauti tikslaus metrikas iš miesto valdybos.
e) Visas žinias apie prašytojo gyvenimą Amerikoje ir apie išvykimą.

SWEDISH AMERICAN LINE Lithuanian Dept.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Sudėstė Kun. Michael J. Duffy Vertė Kun. J. K. Miliauskas

Kadangi mūsų išėjvijos vaikų dalis giminės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prsieina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas — lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau

Šie Didžiai Gerb. Kunigai ir šios Didžiai Gerbiamos Seserys naudoja šį Katekizmą:

- Monsignor J. V. Miliankas, Duryea, Pa.
Kun. A. J. Sinkėvičius, Plymouth, Pa.
Kun. J. Kasakaitis, Pittston, Pa.
Kun. P. B. Paukštis, Forest City, Pa.
Kun. J. Bružikas, Nashua, N. H.
Kun. K. Skripka, Binghamton, N. Y.
Kun. J. Bakanas, Worcester, Mass.
Kun. A. Lopatto, Elmhurst, Pa.
Kun. S. Norbutas, Frackville, Pa.
Kun. C. E. Paulonis, Brooklyn, N. Y.
Kun. J. Ambotas, Hartford, Conn.
Kun. Pr. Juškaitis, Cambridge, Mass.
Kun. I. Abramaitis, Bradock, Pa.
Kun. C. Strimaitis, Schenectady, N. Y.
Kun. N. Pakalnis, Brooklyn, N. Y.
Kun. V. Matulaitis, St. Clair, Pa.
Kun. P. Juras, Lawrence, Mass.
Kun. K. Jenkus, So. Boston, Mass.
Kun. K. A. Vasya, Worcester, Mass.
Kun. J. Skalandis, Brockton, Mass.
Kun. S. J. Vembra, Westfield, Mass.
Kun. J. Bružikas, S. J., Misjonierius
Kun. J. Balkūnas, Maspeh, N. Y.
Kun. K. J. Klevinakas, Minersville, Pa.
Kun. P. Karlonas, New Britain, Conn.
Kun. Pr. Moeckus, Coaldale, Pa.
Kun. J. Supinkas, Sugar Notch, Pa.
Kun. J. Valantiejus, Waterbury, Conn.
Kun. M. J. Urbonas, Du Bois, Pa.
Kun. J. Indūra, Kingston, Pa.
Kun. J. A. Karalius, Shenandoah, Pa.
Kun. J. J. Šlikas, Sheboygan, Wis.
Kun. M. Pankus, Bridgeport, Conn.
Kun. F. A. Gelumbis, Niagara Falls, N. Y.
Kun. A. Dekanis, Utica, N. Y.
Kun. Y. J. Martusevičius, Philadelphia, Pa.
Kun. Y. J. Pankūras, Westfield, Ill.
Kun. E. Paukštis, Chester, Pa.
Kun. J. V. Karlauskas, Ansonia, Conn.
Kun. S. Knežis, Norwood, Mass.
Kun. V. Šimkionis, Wyanmie, Pa.
Kun. J. Baltusevičius, Scranton, Pa.
Kun. S. J. Barthus, Kewanee, Ill.
Kun. Kazimiero Seserys, Baltimore, Md.
Kun. Kazimiero Seserys (sv. Kaz. par.), Philadelphia, Pa.
Kun. Kazimiero Seserys (sv. Jurgio par.), Philadelphia, Pa.
Kun. Kazimiero Seserys, New Philadelphia, Pa.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Pittsburgh, Pa.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Cleveland, Ohio.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Cambridge, Mass.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Rochester, N. Y.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Kenosha, Wis.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Mahanoy City, Pa.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Detroit, Mich.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Elizabethport, N. J.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Chicago Heights, Ill.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Brooklyn, N. Y.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Pittsburgh, Pa.
Kun. Pranciškiaus Seserys, Pittsburgh, Pa.
Kun. Pranciškiaus Seserys, South Boston, Mass.

Užsiėmiant kreipkitės į "GARSŲ" ADMINISTRACIJĄ

KIEKVIENAS SUSIPRAŤES LIETUVIS

PRIVALO ISIGYTI ŠIAS KNYGAS:

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS KRONIKINĖS KNYGOS

Surinko ir išleido KUNIGAS A. MILUKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ KRONIKA

1868—1893 M. 300 pusl. Popieros apdarais \$3.00

AMERIKOS LIETUVIŲ PROFESIJONALAI IR KRONIKA

Du tomai. 476 pusl. Popieros apdarais \$4.50

SPAUDOS LAISVĖ IR AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZUOTOS SUKAKTUVĖS

(Antra laida) 782 pusl. Popieros apdarais \$5.00

Money orderius ir užsakymus siųskite: "GARSAS"

Kalėdinė Ekskursija Į LIETUVĄ LAIVAI ISPLAUKIA IŠ NEW YORKO: EUROPA... Gruodžio 5 NEW YORK... Gruodžio 10 HAMBURG... Gruodžio 15 BREMEN... Gruodžio 16 Greiti traukiniai prie pat laivo BREMEN ir EUROPA Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną. Patogus geležinkelio susisiekimas iš Hamburgo Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba 57 BROADWAY, NEW YORK HAMBURG AMERICAN LINE

CLEVELANDO ŽINIOS

SPALIŲ VIENUOLIKTĄ LIETUVIŲ KULTŪRINIO DARŽELIO ATIDARYMO IŠKILMĖS

Lietuvių Kultūros Darželio valdybos ir veikiančių komisijų oficialis susirinkimas įvyko spalio 1 dieną Lietuvių salės kambaryje. Šiame susirinkime nustatyta oficialė atidarymo data ir tvarka.

Lietuvių Kultūrinis Darželis bus atidarytas spalio 11 dieną, 3 val. po pietų.

Paradas su didele iškilme išeis nuo Lietuvių salės, 69th Superior Ave. ir Rusell Rd.

Visi lietuviai prašomi skaitlingai susirinkti ir laiku būti minėtoje vietoje.

Iškilmų programoj dalyvaus, kaip kalbėtojai, Lietuvos atstovas iš Washingtono, gubernatorius Davey, senatorius Buckley, miesto majoras Burton, parkų komisijonieriai Newman ir Waga, vietos šv. Jurgio parapijos klebonas kun. V. G. Vitkutaitis, kleb. kun. A. Karužis, kun. M. Kulevas, Tautų darželių pirmin. C. Wolfrom, sekretorė Mrs. Zwick, lietuvių skyriaus pirm. adv. Petras Česnulis, išdėtininkas P. P. Muliolis, sekretorius K. Karpius, O. A. Mikaličienė, J. T. Deratis, P. Žiūris; vietos šv. Jurgio parapijos choras vedamas muz. Vinco Greičiaus; jaunos mergaitės, tautiškuose rūbuose kaip ženklių prisegiotos ir patarnautojos; taip pat dalyvaus didžiulis orkestras.

REGISTRACIJA

Svečiai, atsilankę į atidarymo iškilmes, prašomi registruotis į knygas, kurios bus darželyje prie staliukų. Užregistravusių vardai pavardės bus siunčiami į Kauną Vytauto Didžiojo Muziejun. Ten bus pažymėta, kokią auką ir kas duoda Darželio įrengimui.

Šiame susirinkime gausiai aukojuo Juozas Sadauskas—jau ant tą dešimtį dolerių paklojo. Be to Juozas Kultūrinio Darželio Sąjungai sutaupe \$60.00 iš savo komiso užperkant paipas. Jis taip pat daug pasidarbovo prie įvairių Darželio įrengimų. Už tą Sadauskui tartas didelis aciu. Jonė Glugdienė aukojo \$10.00, Jonas Brazauskas ir Juozas Blaškevičius pažadėjo apmokėti krūmą gėlių.

Lietuvių Kultūriniam Daržely jau žaliuoja įvairūs medeliai, gėlės žydai. Jau visai kitokia išvaizda. Visai jau baigiamas išdabinti ir su atidarymo diena jau bus pilnai baigtas, išskiriant mažo žiū.

Darželio Są-gos pirm. adv. Petras Česnulis pranešė, kad jau yra praleista apie \$50,000 ir dar trūksta.

Aciu lietuviams už jų gausias aukas.

VAKARAS

Užbaigus atidarymo iškilmes visi svečiai prašomi grįžti į Lietuvių salę, 69 St. Superior Ave. Čia bus pasilinkaminimo vakaras, šokiai, įvairūs užkandžiai, balius ir tėsės iki vėlaus vakaro. Įžanga 25c.

Taipgi Darželio paveikslai (atvirukai) jau išspausdinti ir minėta dieną ir bile kada bus galima įsigyti minėtos įstaigos atminčiai.

LRKSA 50 metų jubiliejaus atminčiai pasodins medelį ir atidarymo dieną apie tai bus paaiškinta publikai.

P. Glu-nė, koresp.

LIETUVIŲ KULTŪROS DARŽELIS

(Gaida kaip: "Kaip gi gražus, gražus rūtelių darželis")

Kaip gražiai išpuoštas Kultūros Darželis Rockefeller Parke, Clevelando mieste.

Argi tikėjos Mūsų šalelė Įsigyt sau turta Tolimam krašte?

Jonas Basanavičius, Kudirkas, Maironis — Tai mūsų tėvynės Tėvų papuošalai

Žiūri ir stebis Šios šalies žmonės Jai ir Gedimino Trims aukštais stulpais.

Kaip gražiai išpuoštas Kultūros Darželis! Kas tik pro jį eina, Nori pažiūrėt.

Vokiečiams, lenkams Skaudžiai širdį gelia. Kad jie tokio daržo Nebegal turėt.

Vincas Greičius

40 VALANDŲ ATLAIDAI

Spalių 13, 14 ir 15 dd. bus šv. Jurgio parapijos bažnyčioj 40 valandų atlydai. Pamokslus sakys iškalbus kun. Drazdys iš Lietuvos. Bus ir daugiau svečių knygų.

GRAZI DARŽELIUI AUKA

Gerb. klebonas kun. Vincas Vitkutaitis paaukojo Clevelando Lietuvių Kultūros Darželiui \$50.00. Tai didžiausia auka nuo pavienio lietuvio.

Rugpjūčio 18 d. išvyko koncertuoti po Jungtines Valstybes V. Greičius smuikininkas su B. Kryl Symfonijos orkestru iš Chicagos. Kontrakta pasirasė desimčiai savaičių. Aplankys 70 vietų su koncertais.

Šv. Jurgio parapijos salėj jau senas grindis lupą, o naujas deda. Už poros savaičių bus įrengta. Tai bus didelis svetainės pagerinimas. Bus puikiausios grindys visam mieste. Jaunimas galės gražiai pasižokti. Laukiame naujų grindų salės atidarymo.

Šv. Jurgio parapijos bažnytinis choras stropiai rengiasi prie pastatymo operetės "Šventoji Naktis" gruodžio 13 d. adventuose.

Spalių 3 d. ištekėjo Elena Venčauskaitė už slavoko. Vestuvės buvo privatės. Linkėtina šiai porėlei gražaus gyvenimo. Rap.

PRITARIA KUNIGO COUGHLINO VEIKLA

J. M. vysk. Joseph Schrems jau sugrįžo iš Europos. Clevelando dienraščių reporteriai jį apipuošė klausinėjo, ką šv. Tėvas sakė apie kun. Ch. Coughlino veikimą Amerikoje. Tai vyskupas visas žinias, kurios buvo paskleistos apie kun. Ch. Coughliną, būk šv. Tėvas yra minties, kad kun. Ch. Coughlinas turėtų mesti savo veikimą šioje šalyje, viešai užginčijo ir dar visiems korespondentams pareiškė, kad jis remias kun. Ch. Coughlino veikimą, nes jis daro viską gerai ir teisingai. Gal tik dabar Clevelande dienraščių korespondentai paliaus rašę neteisybę apie kun. Ch. Coughlino veikimą ir kad šv. Tėvas nėra nieko išsitares kas link jo veiklos šios šalies Prezidento ripkime.

NUVEDE ISSIGERTI IR NUZUDE

Neperciausias pas pil. Šlegaitį, Barkūnų kaime, Jurbarko val., atėjo jo kaimynas Lazdauskas iš Kalnėnų ir vadino į Jurbarką išsigerti. Tačiau po to Šlegaitienė savo vyro jau nesulaukė ir, nuvykus ieškoti, nerado Jurbarko. Paklaustas Lazdauskas, atsakė, kad, esą, gal girtas būdamas įkritęs į Mituvą ir prigėres. Kai nuvyko ieškoti, jį rado užmuštą miškelyje už Mituvos. Kaip vėliau paaiškėjo, Lazdauskas nugaridytam Šlegaičiui miške sudrožė kažkoku pagaliu ir, kai tas nugrūvo, dar "truputį" sudavė. Lazdauskas ant Šlegaičio už kažką buvo piktas. Ap. Rūmai patvirtino Lazdauskui Apygardos Teismo sprendimą—15 mt. sunkių darbų kalėjimo.

ROZANČIAUS MENUO

Rožančiaus žodžio kilimas reikia "rožių darželia." Nors rožės spalų mėnesį botanikai gal ir būtų stebėklingos, bet simboliškai rožančius yra šaunus Meilės ir Kančios stebėklų girlandas (vainikas), brangiai įkvepiantis širdį. kiekvieno huodirdaus katalogo Spalių mėnesį reikia atgaivinti mūsų maldingumą tose kilniose Kristaus ir Jo šventos Motinos paslapytse, kad kasdien su savimi nešiotumėm poterėlius, kurie taip įkvepiantį primena mums tas nuostabias "atmintis, kurios laimina ir uždega."

PATAISA

"Garsė" numerį 40-me straipsnely: "Pilsudskis Gėdinosi Lenko Vardo" įvyko ši kaida: Po žodžių: "bet kaip senovinės Romos cezaris," vieton žodžio "jo," tikrenybėje turi būti žodis kurio.

AMERIKONAS NOREJO PADAUGINTI PINIGUS

Benj. Sadevičius ir Jud. Geičinas prisigretino prie panevėžio amerikono Burbulio, žadėdami padauginti speciale mašina juo pinigų. Tuo tikslu jie pasikvietė savo laiku buv. ištremtą į Lenkiją Fridmaną, kaip specialistą. Burbulis jiems davė iš viso 4,100 litų, kuriuos turėjo multiplikuoti panašiai, kaip šapirografu multiplikuojami koki nors atsisaukimai.

Darbą pradėjus, atvyko dar vienas jų draugas, turiamasis policijos agentas, nuo kurio "fabrikantai" ir "specialistas" su gautais multiplikuoti 4,100 litų pabėgo, o prie "mašinos" liko tik amerikonas. Paskui jam "specialistai" aiškino, kad "užklupus policijai" reikia tylėti, o paimtuosius 4,000 litų jie jam grąžins iš savo banko Rygoje, nes gautieji pinigai sugedę "mašinoje." Tuo reikalu net telegramą pasiuntę. Amerikonas nesulaukdamas grąžinant, "fabrikantus" padavė į teismą; bet ir pats buvo apkaltintas, kaip kėsintis dirbti pinigų, tik teismas jį išteisino. O. Sadevičius ir Geičinai Ap. Rūmai patvirtino Panevėžio apygardos teismo sprendimą—po 3 metus.

RADO SUAKMENĖJUSĮ AŽUOLA

Trakų apskr., Žalsių val., Migučionių kaimo gyventojas Alkogušas savo žemėje rado suakmenėjusio ažuolo likučius. Ažuolo žymės suakmenėjusiuose gabaluose aiškiai matomos. Sako, dar prieš karą šioje apylinkėje būvę užtikta panašių radinių, bet niekas nekreipęs dėmesio. Ryšium su šiuo radiniu apylinkėje imta kalbėti, jog Žalsių valsčiuje, esą, galima rasti akmeninių anglių.

KAUNO LAIMIŲ IR NELAIMIŲ KRONIKA

Mickevičiaus gatvėje, name, kur gyvena gydytojai Matulevičius, Trečiokas ir Žilinskas, kažkokia mergina slapta atnešė ir ant laiptų paliko naują mergaitę. Ji atiduota III policijos navedai.

Iš Lapių valsčiaus į miesto ligoninę atvežtas berniukas, kuriam, iškritus iš vežimo, ratai perėjo per galvą. Laisvės alėjos ir Ožėskienės gatvės kampe viešas sunkusis vežikas su dideliu geležinių prekių kroviniu pervaziavo vaiką, kuriam beveik nuplauta koja. Ir jis nuvežtas į ligoninę. Jau temstant Ukmergės plentę susidūrė motociklistas su ūkininko vežimu. Vaziavusieji apdaužyti. Nemuno gatvėje popiet vienas sunkvežimis parvertė vandens nešėją, kuriai atlyginęs už sugadintus viedrus greitai pabėgo.

— Kretingos vagys, bijodami, kad jų neišduotų, užmušė ūkininkės Papienės nuomininką, kuris vagis pažino. Kelmės vienoje smuklėje girtaulyčiai persėvė kažkokį štrafilį, kuris tuoj mirė.

Avinas Vaikui Nulaužė Abu Raktikaulius

Iš Kauno miesto ligoninės išsirašė pagijęs 12 metų amžiaus Kazys Vaišnys, kurį seneniai sunkiai sužalojo kaimyno avinas. Vaikas ganęs gyvulius Juodbūžių kaime, Veiverių valsčiuje. Ten jį užpuolęs piktas avinas. Keliais smūgiais avinas vaiką partrenkė ant žemės, o kai jis nesikėlė, tai avinas dantimis jį kėlė aukštyn, kad būtų taikynys, į kurį jis mušė ragais. Avinas vaikui smarkiai sudaužė galvą ir ragais nulaužė abu raktikaulius. Atbėgę suaugę žmonės sužeistą vaiką atėmė iš inirtusio avino ir atvežė į Kauno ligoninę, kur jis buvo gydomas kelias savaites.

Ar žinote, kad Norma Štėrter, judamų paveikslų aktorė, mirus jos vyrui Irving Thalberg, paveldėjo jo septynis milijonus dolerių.

PARENGIMAI

SIE PARENGIMAI telpa dykai tų knopų ir draugijų, kurios spaudos darbus duoda "GARSUL"

MASKARADŲ SOKIUS rengia šv. Trejybės parapijos Lietuvių Moterų Klubas. Šokiai bus ketvirtadienio vakare, spalio 15-tą, parapijos salėj, kampas Meade ir South St., Wilkes-Barre, Pa. Gros geras orkestras. Įžanga 35c. Pelnas skiriamas bažnyčios maliavojimui.

VISTIENŲ IR MAKARONŲ VAKARIENĖ rengiama antradienio vakare, spalio 13-tą Brolių Virbalių Užeigoj (Central Cafe), 8 East Main St., Plymouth'e. Bus gera muzika šokiais. Tikietas 35c. asmeniui.

ANTRUS METINIUS "PRE-ELECTION DANCE" rengia SLA 115 kuopa šeštadienio vakare, spalio 17-tą, Crystal Ballroom, 325 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa. Įžanga 25c.

MASKARADŲ SOKIUS rengia šv. Trejybės parapijos choras ketvirtadienio vakare, spalio 29-tą. Parapijos salėj, kampas Meade ir East South St., Wilkes-Barre. Įdomiausiai apsimaskavusieji gaus geras dovanas. Pelnas skiriamas bažnyčios maliavojimui. Įžanga tik 25c.

SOKIUS rengia šv. Kazimiero parapijos choras antradienio vakare, spalio 27, šv. Stepono par. auditorijoj, Wadhams St., Plymouth'e. Gros Frank Lombardo's orkestras. Įžanga 35c.

SOKIUS rengia LRKSA 17-ta kuopa pirmadienio vakare, spalio 19-tą, šv. Trejybės parapijos salėj, kampas South ir So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa. Bus gera muzika. Įžanga 25c.

VAIDINIMAI IR DAINOS — rengia šv. Marijos parapijos choras sekmadienį, lapkričio 22, parapijos svetainėj, Zorby Avenue, Kingston, Pa. Pradžia 7:30 vakare.

KONCERTŲ IR TEATRŲ rengia šv. Petro ir Povilo parapija sekmadienį, spalio 25, Eagle's Club House, N. Wyoming St., Hazleton. Programą išpildys Shemadash, Minersville ir Hazleton chorai. Pradžia 8 val. vakare. Įžanga 50c.

RUDENS IŠPARDAVIMAS

"Wear-Ever"
EXTRA HARD, THICK SHEET
ALUMINUM

NEW FRENCH FRYER
Puikus kostūvelis. Patogiai įstatoma pečių. Apkritūs, lengvai nuvalomi kampai. 3 kv. dydžio. \$1.19 (Reg. \$1.50).

95c
Reg. \$1.35

PERCOLATORS
Be rumbų. 6 puodelių, 8 puodelių \$1.75 (Reg. \$2.25); 4 puodelių, \$1.65 (Reg. \$1.95); 2 puodukų ir 12 puodukų.

NEW DOUBLE BOILER
1 1/2 kvortu Lengvai nuvalomi kampai. 1 kv. dydžio \$1.39 (Reg. \$1.75). Taip pat 1 1/2 pt., 2 kv. ir 3 kv.

\$1.59
Reg. \$1.95

"Jumbo" Sauce Pan Set
1 1/2 kv., 2 1/2 kv. ir 3 kv. dydžio. Patogus rankenėles. Dangtinis setas 65c. ekstra.

\$1.95
Reg. \$2.60

NEW DUTCH OVEN
1 1/2 kvortu Grožio ir ekonomijos junginys. G r a r i n e antspaudo. Trietas 30 centų ekstra.

\$2.95
Reg. \$3.60

DEEP FRY PAN
9 COLIU Didelis, gilus 9 colių katilėlis. Patogus, plieninė rankenėlė. Vidujinis gylis 1 1/2 colių.

\$1.00
Reg. \$1.35

PARSIDUODA! JŪSŲ MĖGIAMOSE "WEAR-EVER" KRAUTUVESE

VIETINĖS ŽINIOS

KINGSTON

MIRĖ J. JUŠKAUSKAS

Pirmadienį, spalio 5-tą, mirė LRKSA 209 kuopos narys Juozas Juškauskas, 65 metų amžiaus, gyv. 27 Krych St., Kingston. Iškilmingos laidotuvės įvyko trečiadienį, spalio 7-tą. Velionis 45 metai atgal atvyko iš Lietuvos. Jis yra vienas iš seniausių Kingstono par. parapijonų. Buvo veiklus draugijų narys.

Liūdesy paliko žmoną Marę, sūnų Vladą, brolių Praną ir seserį Inkenę.

EXETER BORO

O. BERNOTAITE ISVYKO Į CHELSEA, MASS.

Ona O. Bernotaitė, gyv. 344 Battle Ave., Exeter, Pa., išvyko į Chelsea, Mass., kur ji paskirta prie U. S. Navy Nursing Corps. P-lė Bernotaitė užbaigus Exeter High School mokinosi Wyoming Valley Homeopathic ligoninėj. Ji taip pat užbaigė kursą Operating Room Technique U. of P. Graduate ligoninėj, Philadelphiaj. Pereitais metais ji darbovosi Naticoke State ligoninėj. O. O. Bernotaitė yra LRKSA 7-tos kuopos narė. Jaunai profesionali linkime geriausios kloties!

LIET. PILIEČIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Lietuvių Piliečių Klubas laikė susirinkimą ir vienbalsiai nutarė remti republikonus. Pirmininkas Ignas Juchnis ir sekretorius Vincas Salus aiškino apie republikonų ir demokratų partijas, po to sekė diskusijos, kuriose vienbalsiai nusistatyta lapkričio 3-ę

balsuot už republikonus, arba kaip juos vadina GOP.

I. Juchnis, pirm. V. Salus, sekr.

MOTERŲ SEKCIJOS SUSIRINKIMAS

Exeter L. Piliečių Klubo moterų sekcijos (Ladies Auxiliery) susirinkimas įvyks antradienį, spalio 13-tą, Town Hall. Užbaigus pasitarimus bus šokiai.

JUOZO BEKALSKIO IR J. VALUKONIO BYLA

Pereitą savaitę Luzerne teisme buvo J. Bekalskio ir Jono Valukonio byla.

Juodu kaltino, kad liepos 16-tą, gerokai išsigėrę, Valukonio garže užmušė savo draugą Joną Mazurkevičių.

J. Bekalskis prisipažino kaltu ir išpasakojo visą įvykį. Jį teismas nubaudė nuo 1 1/2 iki 10 metų kalėjimo. J. Valukonis neprisipažino kaltu. Jis buvo teismamas prieš jury, kuri pripažino jį kaltu, kaip "voluntary manslaughter."

Valukonis gavo nuo 2 1/2 iki 5 metų kalėjimo.

KRATOS

Pereitą savaitę takų agentai Luzerne, Carbon, Northumberland ir kituose apskrčiuose darė kratas pas nužudytus svaigalų įstatymu laulytojus. Tarp areštuotų matosi kelios lietuviškos pavardės. Wilkes-Barre mieste taip pat areštavo keturis asmenis.

WANAMIE

75-tos kuopos susirinkimas bus spalio 11-tą dieną, tuoj po sumos bažnytinėj salėj. Visi nariai dalyvausite, užsimokėkite duobles ir naujų kandidatų atsivėsitate.

Agota Bakvičienė, red.

EAST 79-TH ST. PHOTO STUDIO
Numeris:
1197 E. 79-th Street Cleveland, Ohio
Telefons—Henderson 3838
Šios fotografų studijos savininku yra ANTANAS BARTEKUS, lietuvis, vienas iš žymiausių Cleveland'o artistų fotografų. Jo darbas visomet yra geriausias. Jis padaro šūkinis ir mašininis vestuvinių ir pavieniu paveldais. Taip pat jis artistiški įveda paveldus rėmus.

IZIDORIAUS SAMO JEWELRY KRAUTUVE,
kurioje parsiduoda visoki brangakmenys, įvairios rūšies šiedai, rašomos plunksnos ir kitokios gražios. Šioje krautuvelyje viskas parsiduoda numalinta kaina. Taip pat čia yra taisyklės ir laikrodžiai.
6704 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO

ST. CLAIR BAKERY
SKANIAUSIA IR GERIAUSIA RUGINS IR KVIETINĖ DUONA
Norintieji jos gauti namuose ar krautuvelyje, kreiptis pas
K. OBELS-OBELIENJ
6212 SUPERIOR AVE. (1404 E. 69th St.), CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 6718

NIKODEMAS A. WILKELIS
LAISNIUOTAS LIETUVIS GRABORIUS
Neturint vietos savo namuose, pas jį galima palavoti
6522 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 9292

DELL E. JAKUBS—JAKUBAUSKIENE
LAISNIUOTA GRABORĖ—LICENSE FUNERAL DIRECTOR
Lithuanian Funeral Home
Automobiles and Invalid Car Service
6621 EDNA AVENUE CLEVELAND, OHIO
North of Superior at E. 67th St. Tel. Endicott 1783

VIENATINIS VIETINIS PASTOVUS LIETUVIS
REAL ESTATE IR GENERALIS APDRAUDOS AGENTAS
19 Metų Praktiškos Tautos Mokyklė
PETRAS P. MULIOLIS
6806 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 6729

Vietinės Žinios

LRKSA JUBILIEJINIS IR VAJAUS VAKARAS WILKES-BARRE

Pereitą sekmadienį, spalio 4-tą, LRKSA 4-ji apskritis ir vietinės 14-ta ir 17-ta kuopos Wilkes-Barre švė. Trejybės parapijos svetainėje surengė pirmą Susivienymo aukstinio jubiliejaus paminėjimo ir vajuos vakarą.

Žmonių buvo apie 300, tarp jų buvo kelios dešimtys vaikų.

Vakaro vedėju buvo vietos darbuotojas, 17-tos kuopos pirmininkas Juozas Batvinskas. Trumpai paaiškines vakaro tikslą, jis pirmiausia pakvietė vietos kleboną kun. J. K. Miliauską kalbėti. Kun. Miliauskas du terminu (4 metus) buvo Susivienymo Dvasios Vadu ir gerai pažįsta organizacijos reikalus. Jis plačiai apibūdino Susivienymo fraternalę ir tautinę reikšmę, organo "Garso" ir apskritai katalikiškos spaudos svarbą ir baigė paraginimu, kad kiekvienas lietuvis katalikas dėtųsi prie savos katalikiškos organizacijos.

Po to Wyoming Klono juokdariai — Albinas Šeporaitis, Kazys Šakočius ir Vytautas Račinskas krėtė juokus, dainavo įvairias daineles pritariant armonika. Jų juokingi pasirodymai, jų išpildomi numeriai patinka senjams, jauniems ir vaikams ir paprastai įneša daug gyvumo.

Susivienymo Iždo, Globėjas Juozas Joneika kalbėjo apie organizacijos praeitį, dabartį ir ateitį. Jis išskėlė labai gražią mintį, kad Susivienymą įsteigė ir išugdė senoji karta, kas buvo gera mūsų tėvams, tas turi būti gera ir brangu jų vaikams. Dėlto Susivienyme šale senesnės kartos turi būti jaunieji, kurių rankose yra organizacijos ateitis.

Muzikui Juozui Stulgaičiui akompanuojant, Jonas ir Pranas Jančarai šauiniai sudainavo A. Pociaus "Svint aušrelė" ir "Močiute mano".

Redaktorius M. Zujus kalbėjo apie Amerikos lietuvių ateivystės pradžią, įsikūrimą ir atsielgę pažangą. Statistinėm žiniom apie Susivienymą, lietuvių katalikų parapijas, bažnyčias, mokyklas prirodinėjo, kiek tos pažangos yra padaryta. Taip pat prisiminė apie Vilniaus gedulą (spalių 9-tą) ir kad Vilniaus atvadavimą pagreitins visų lietuvių, kur jie negyventų, gera organizuotė, susipratimas ir darbas.

Vakaras užbaigtas Tautos himnu, kurį sugiedojo visa publika, muz. J. Stulgaičiui akompanuojant pianu.

40 VALANDŲ ATLAIDAI

Šį sekmadienį, spalio 11-tą, su iškilminga suma Wilkes-Barre šv. Trejybės bažnyčioje prasidės 40 valandų atlydai. Baigsis antradienį, spalio 13-tą, iškilmingais mišparais ir procesija. Bus svečių pamokslininkų. Klebonas kun. J. K. Miliauskas kviečia parapijonus ir kitų parapijų žmones gausiai lankyti pamaldas.

PLYMOUTH

6-tos kuopos susirinkimas įvyks spalio 11 dieną tuoj po anturų mišų bažnytinėje svetainėje. Vajaus laikas baigiasi, atsiveskit nors po vieną naują narį prirašyt. J. Jodauga, sekr.

LANKESI

Spalių 2-ą lankesi kun. J. Zabulionis, Bijūtiškio parapijos klebonas. Bijūtiškis randasi Kaišėdorių vyskupijos ribose, netai toli demarkacijos linijos ir garsiuju Giedraičių, kur 1920 m. lapkričio 19-tą lietuvių kariuomenė sutriuškino lenkų legijonus. Kun. J. Zabulionis mokslus išėjo Amerikoje ir čia ilgokai darbuosi lietuvių tarpe.

Antradienį, spalio 6-tą, lankesi iš Minersville, Pa., LRKSA 1-mos apskrities sekretorius Juozas A. Lazarevičius ir jo sūnus Juozas.

SUSIORGANIZAVO LIET. DEMOKRATŲ LYGA

Pereitą savaitę, spalio antrą, buvo sušauktas demokratų susirinkimas, kuris įvyko 7-tą valandą vakare, Miners Bank Bldg., Wilkes-Barre, Pa.

Susirinko daug demokratiško nusistatymo žmonių, net iš visos Luzerne apskrities, kurie reprezentavo šiuos miestus ir miestelius: Plymouth, Wilkes-Barre, Exeter Borough, Exeter City, Pittston, Duryea, Ashley, Sugar Notch, Hanover, Glen Lyon, Nanticoke, Lee Park, Buttonwood, Lynwood, Irish Town, Miners Mills, Parson, Georgetown, Kingston, Luzerne, Larksville, Swoyersville, Forty Fort ir Plains.

Šio sušaukto susirinkimo nusistatymas buvo toks: organizuoti Luzerne County lietuvius ir lietuvaiteis, prisirengimui prie balsavimo, kuris įvyks lapkričio 3-tią, kad mes lietuviai galėtume pasirodyti kitoms tautoms, kad mes ir nesnaudžiam, bet stojam į kovą, už demokratiškumą, už Prezidentą Franklin D. Roosevelt ir kitus demokratų partijos kandidatus.

Luzerne apskrities Lietuvių Demokratų Lyga, kuri susiorganizavo pereitą penktadienio vakarą, kviečia visus klubus, draugijas, kuopas ir grupes, kad atsiųstų savo atstovus į kitą šios organizacijos susirinkimą, kuris bus Ideal Ballroom svetainėje, Main St., Luzerne, penktadienio vakarą, spalio 9-tą, 7-tą valandą vakare.

Taipgi šios organizacijos sekretorius Jonas Jasionis pranešė, kad spalio 2-ros susirinkime dalyvavo virš 110 narių, kurie palaiko demokratų pusę.

Susirinkimas išrinko tokią valdybą: Garbės pirmin. Jonas S. Lopatto, pirm. Juozas J. Gilis, vice pirmininkai Mikas Kupris, Edvardas Gavenis ir Povilas Ripple, rašt. Jonas Jasionis, iždin. Mikas Uteris, tvarkdarys Juozas Zalinskas.

KALBOS IR PRANESIMAI PER RADIO

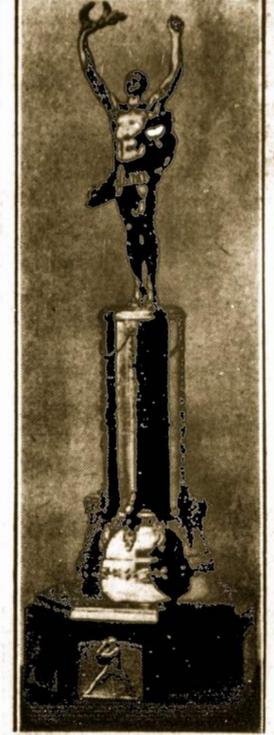
Antradieniais ir penktadieniais 5:30 P. M. iš WBRE Wilkes-Barre radio stoties būna lietuviški republikonų pranešimai ir kalbos.

ZUVO DU MAINIERIAI

Rugsėjo 30-tą Kihoe-Berge kompanijos William A kasykloj dėj sprogimo zuvo du mainieriai, būtent, Kazys Radavage, 40 m. gyv. Petbone St., Duryea, ir Adam Jaworski, 30 m., gyv. Wyoming.

PITTSTONO KOMANDA LAIMEJO SEZONO CEMPIJONATĄ

Šv. Vardo draugijos beisbolo komandų rungtynės užsibaigė. Čempionato klausimas išrištas. Pittstono komanda laimėjo šio sezono čempionatą ir kunigo J. Auruškevičiaus dovaną, kurios atvaizdas čia pat tilpsta.

Kun. J. Auruškevičiaus paukoto trofėja, kurią laimėjo Pittstono komanda, šio sezono čempionai.

Stipriausiomis šio sezono komandomis pasirodė Pittstono ir Sugar Notch. Pereitą sekmadienį, spalio 4-tą, įvyko paskutinė kova už čempionatą, kuri užsibaigė 7 prieš 6 Pittstono komandos naudai. Abiejų komandų žaidėjai dėjo pastangas laimėti pergalę.

Žaidimų rezultatai taip išrodo:

PITTSTON	ABR	RH	PO	A	
S. Cheezic, 3B.....	5	0	0	2	1
Stanis, 1B.....	5	2	2	10	0
F. Cheezic, P.....	2	2	1	0	1
J. Šilauškas, SS.....	4	0	2	0	2
Valiūnas, CF.....	2	1	0	2	0
Kuznička, 2B.....	4	1	1	3	6
Zvirblis, C.....	3	0	1	6	1
Gitkus, LF.....	3	0	0	2	0
S. Šilauškas, RF.....	3	1	1	2	0
Viso.....	31	7	8	27	11

SUGAR NOTCH	ABR	RH	PO	A	
Pečiulis, CF.....	5	1	1	1	0
Šimkoniš, 3B.....	5	1	0	2	0
Stankevičius, SS.....	3	3	2	1	3
R. Valciekauskas, P.....	3	0	3	0	0
Schults, RF.....	4	0	0	0	0
S. Valciekauskas, 1B.....	4	0	0	8	0
Poderis, LF.....	4	0	1	3	0
Gurevičius, C.....	3	0	0	9	2
Švilpa, 2B.....	5	1	2	3	1
Viso.....	36	6	9	27	6

Score by Inning
Pittston.....001 002 040—7
Sugar Notch.....201 030 000—6
J. Aleksis

Kai kuriuose Wyoming Klono miesteliuose biznierių jau seniai būtų duris užsidarę, jei ne WPA visoki projektų darbai iš kurių net keli miesteliai užsilaiko.

KAIP 4-TOS APSKRITIES KUOPOS MINES SUSIVIENYMO JUBILIEJŲ

Šį rudenį, lapkričio 22, sueina lygiai 50 metų nuo Susivienymo susiorganizavimo.

Kad tinkamai paminėti mūsų brangios organizacijos praeitį ir kokius ji darbus per tą laiką nuveikė lietuvių išeičioj, tai LRKSA 4-tos apskrities kuopos rengia visose kolonijose, kur tik galima, vakarus dykai visiems.

Vakarai yra rengiami su tinkamomis prakalbotomis ir gražia muzikale programa.

Šiuos vakarus yra kviečiami visi priklausanti ir nepriklausanti Susivienyme, ypač jaunimas, kad jie išgirstų kokią naudą neša Susivienymas Amerikos lietuvių visuomenei.

Šiuos vakarus remia ne tik 4-toji apskritis, bet klebonai, kurie duoda svetainės dykai ir patys kalba ir aiškina Susivienymo praeitį, taipgi muzikai su savo chorois surengia gražias dainų programas.

Sekmadienį, spalio 18, jubiliejinis ir vajuos baigimo vakaras yra rengiamas Pittstone, bažnytinėje svetainėje. Kalbės buvęs Susivienymo dvasios vadas klebonas kun. J. Kasakaitis, Susivienymo Centro Sekretorius J. B. Šaliūnas, Vice Pirmininkas J. Venšlauskas ir Iždininkas Wm. T. Kvietkauskas. Muzikas J. Kudirka su šv. Kazimiero parapijos choru išpildys dainų programą. Taipgi Pittstono vodevilistai išpildys dainų ir juokų programą.

Plymouth vakaras įvyks sekmadienį, spalio 25, bažnytinėje auditorijoje. Kalbės klebonas kun. A. J. Sinkevičius, Susivienymo Sekretorius J. B. Šaliūnas ir Iždo Globėjas J. Joneika iš Pittstono. Muzikas P. J. Karasauskas rengiasi su visu chorą palinksinti visus gražiomis dainomis, o Wyoming Klono juokdariai savo gražiomis dainelėmis juokins ir linksmins visus.

Susivienymo nariai ir nepriklausanti Susivienyme lietuviai yra kviečiami atsilankyti ir išgirsti gražių kalbų ir dainų.

Ižanga dykai, kolektyv nebus. Apie kitus vakarus bus parašyta vėliau.

PITTSTON

VILNIAUS GEDULO PAMINEJIMAS

Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrius rengia Vilniaus gedulo paminėjimą sekmadienį, spalio 11, Casino Ball Room svetainėje, Pittstone.

Gabūs ir patęję aktorai suvaidins įspūdingą veikalą "Už Lietuvybę Vilnijoje". Vaidins šie: Stasys ir Kazys Šakočiai, Albinas Šeporaitis, Ona Lenkaitė ir Lėeparkietė Birutė Kazakevičiūtė.

Kalbės vietinis klebonas kun. J. Kasakaitis, redaktorius M. Zujus ir adv. Jonas S. Lopatto.

Pittstono ir apilinkės lietuviai kviečiami dalyvaut, išgirst apie dabartinę okupuoto Vilniaus padėtį, pavergtų brolių vargus ir apie jų vadavimo akciją.

BENDRA DRAUGIJŲ VAKARIENĖ

Šv. Sakramento, Gyvojo Ražančiaus ir Trečtininkų draugijos, gyvuojančios šv. Kazimiero parapijoje, susivieniję rengia vakarienę Kristaus Karaliaus šventėje, sekmadienio vakare, spalio 25-tą. Vakarienė bus visame lietuviškai pagaminta—net iki pyrago.

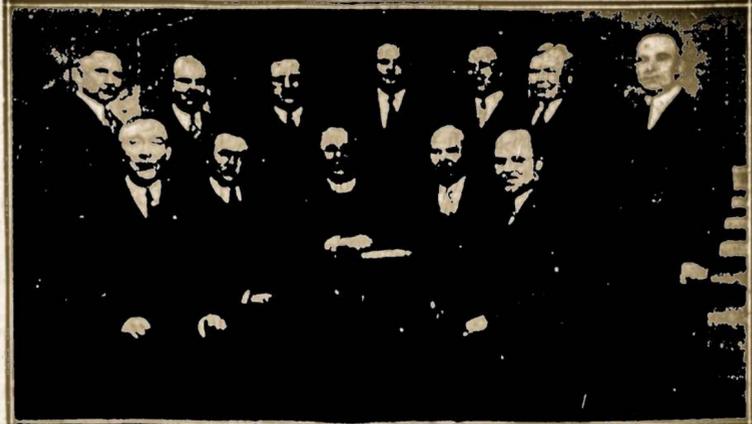
Ši vakarienė bus šių draugijų pirmutinis visuomenei parengimas jų gyvavimo laikotaryp (suvirš 20 metų).

Šių draugijų tylus darbuojimas iki šioliai buvo išvien parapijos ir Dievo garbei po Onos Raulinskaitės pirmininkavimu. Jų darbai kalba už jas ir jų dosnumas yra aiškus visose statulose, kurioš puošia bažnyčią iš vidaus, visose žvakėse, kurios mirga ant altorių, visose drobulėse, kurios dengia altorius, arnotuose, kuriais kunigai rėdosi, krapylose, etc.

Šios draugijos kviečia visus parapijiečius atsilankyti į šią vakarienę, parodant pagarbą Karaliui, kurią šventę įsteigė šv. Tėvas Popiežius Pijus XI-sis 1936 m.

BIRUTĖ KAZAKEVIČIŪTĖ, dalyvauja vaidinime "Už Lietuvybę Vilnijoje". Veikalas bus atvaidintas sekmadienį, spalio 11, Casino svetainėje, Pittstone. Vakarą rengia Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrius, Vilniaus gedulo paminėjimui.

VILNIUI VADUOTI SĄJUNGOS SKYRIAUS VALDYBA, PITTSTON, PA. Šios grupės pastangomis yra rengiamas Vilniaus gedulo paminėjimas spalio 11-tą, Casino Ballroom, Pittstone.

Ką Aš Girdėjau

Rais JURAS RIDZIKAS

Kuomet dabar rengiama Susivienymo 50 metų jubiliejui minėti vakarai, jaunimas kuo skaitlingiausia juos turėtų lankyti. Jie ten išgirs ne tik gražią muzikalę programą, bet išgirs kalbas gerų kalbėtojų, kurie aiškina Susivienymo reikalus ir svarbą priklausyti. Mūsų Susivienymą išaugino jaunimo tėvai, tai jaunieji turėtų jį rasytis ir pradėti vadovauti.

Pirmadienio vakare, spalio 5, užsibaigė Wilkes-Barre švenč. Trejybės parapijos bazaras, kuris tęsiasi per septynias dienas. Bazaras buvo gana sėkmingas, nes per kai kuriuos vakarus žmonių buvo gana daug. Šis bazaras buvo rengiamas bažnyčios dalyvumo naudai. Klebonas kun. J. K. Miliauskas ir jaunas vikaras kun. Savulis labai tvarkingai bazarą vedė. Klebonas sirdingai ačiuoja visiems darbininkams už nuosirdų darbavimąsi bazare, o taip pat parapijonams ir visiems už lankymą bazaro.

Povilas Gečas, visiems gerai žinomas ir visų mylimas, išbuvęs policistu Wilkes-Barre mieste per 27 metus, pereitą mėnesį apšleido tarnystę ir išėjo ant pensijos. Jis gaus po \$77.00 mėnesį.

Pereitą penktadienio vakarą šv. Trejybės parapijos bazarą atsilankė biznierių Jurgis Vaisnias ir Jack Barton—Botyrius, Carr Biscuit kompanijos sales manadžeris. Kur tik Jurgis ėjo, tai didelis būrys žmonių jį sekė. Jis išpiko daug visokių daiktų. Paskui su būriu nuėjęs išgėrė visą alų, gaspadoriai turėjo ieškoti daugiau alaus.

Šv. Trejybės parapijos bazarui Jack Barton pakuojo 26 pakietus visokių kėksukų ir krekių. Pamatęs, kad žmonės juos ima, liepė nueiti į Carr Biscuit kompanijos ofisą ir dar 26 pakietus davė. Jam esą smagu matyti, kad žmonės jo produktus mėgia.

Sekmadienį, spalio 25, Hazletono šv. Petro ir Povilo parapija, kur klebonauja smarkus klebonas kun. V. Nanorta, rengia teatrą ir koncertą, Eagle's name, N. Wyoming St. Programos išpildyme dalyvaus Shenandoah, Minersville ir Hazleton chorai. Reikia pasakyti, kad kas metą muz. Mikas Rauličkis surengia gražius koncertus. Šis koncertas ir teatras irgi bus įdomūs. Reikia nuvažiuoti pasiklausyti.

Kingstono šv. Marijos parapijos choras irgi rengia vaidinimą ir dainų programą parapijos bažnytinės svetainės ištaisymo fondui. Vakaras įvyks sekmadienio vakare, lapkričio 22. Bus graži ir įdomu programa. Choras prašo kitų apilinkės draugijų, kad jos tą dieną nieko nerengtu, o atsilankytų į Kingstoną, o kingtoniečiai atsimekės atsilankydami pas juos.

Nepamirškite pamatyti didelį ir gražų muzikalį veikalą "The Great Waltz," kuriame dainuoja scrantonietė p-lė Elena Sadauskaitė. Veikalas yra be galo gražus. Jau trečias metas yra perstatomas New Yorke Center Theatre, Radio City. Scrantone bus perstatomas tik vieną naktį, Temple Theatre, antradienio vakare, spalio 20. Patartina tą veikalą pamatyti.

Mrs. Wm. Daukšienė su motina Šumaniene ir dukrele iš Wilkes-Barre pereitą šeštadienio rytą išvažiavo į New Yorką pamatyti World Series ir aplankyti savo gimines. Bill Daukšis buvęs šv. Trejybės parapijos komiteto išdinininku. Jis dirba prie Metropolitan Insurance kompanijos.

Jonas Jančius, Sheridan Street, Wilkes-Barre, nors nepilietis, bet labai karštas demokratas. Šeštadienį, Justino Balsevičiaus užėjimoj, Northampton St., užsilipęs ant kėdės pradėjo "drožti spyšius." Ten būta ir republikonų, kuriems tas "spyšius" nepatiko. Vienas jų smogė Jančiui į akį ir po to akis tuoj pajudavo.

Wilkes-Barre Lietuvių Progresyvis Klubas įsigijo Crystal Ballroom svetainę, 325 E. Market St. Dabar Heights lietuviai turės gerą svetainę.

Muz. J. Stulgaičio jauniausias sūnus "Buddy" Francis yra geras futbolo žaidėjas. Net keli universitetai už jį varžėsi. Pagaliau jis susitarė su Columbia universitetu New Yorke. Jis ten mokslą gauna uždyką. Garbė Stulgaičiams, kad jie turi tokį smarkų sūnų.

Shenandoriečiai Hazletono turi lietuvių radio valandą kas sekmadienį nuo 5 iki 6 val. vakare. Programa gera, bet Wyoming Klono labai prastai ji girdisi, nes kelios stotys lenda už akių. Per tai jie turėdavo savo programas 2 val. po pietų, tai visi girdėdavo.

Pereitą šeštadienį iš Hazletono atvažiavo į Wilkes-Barre virš dviejų šimtų demokratų, daugumoj moterys, užsiregistrovi dėl balsavimo. Bet būta paskutinės dienos ir "pervėlai," tai šerifai, state police ir detektyvai juos išvijo iš kortaužės. Jie buvo sušalę ir alkani, bet James J. Law pripirko sandvičių ir kavos ir visus pavalgydino.

National Labor Relations Board Washington pasakyė advokatą Samuel Zack iš Wilkes-Barre ištirti Ladies Garment Workers unijos vedamą streiką Pioneer ir Guzy dirbtuvėse Wilkes-Barre. Streikas tęsiasi virš dviejų mėnesių ir yra pikietuojamas kasdien. Pikietuotojai jau buvo po kelis sykius areštuoti ir nubausti.

Kingstono šv. Marijos parapijos Ladies Aid draugija rengia bazarą, kuris prasidės lapkričio 2 ir baigsis lapkričio 8 bankietu. Bazaro pelnas yra skiriamas bažnytinės svetainės ištaisymui, kuri dar nukentėjo nuo pračio potvynio.

Šioj apylinkėj pittstoniečiai yra geri patriotai. Jie turi Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrių, kuriame priklauso visi žymesni veikėjai. Jie kasmet surengia spalio 9 Vilniaus gedulo ir vasario 16. Lietuvos Nepriklausomybės, minėjimo vakarus. Bravo, pittstoniečiai!

Nors kai kuriuose Wyoming Klono miesteliuose yra Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriai, bet jie nieko neveikia. Jie turėtų pasekti pittstoniečius.

JONAS KUČINSKAS LIETUVIS KRIAUCIUS

Kas nori turėti dailiai pasiūtas drapanas: SIŪTĄ, TOPKOTĮ ar OVERKOTĄ—ateikite pas J. Kučinską, tai jis jums padarys kuo puikiausia ir už prieinamą kainą. Siūtas, topkotis ar overkotas nuo \$23.00 ir aukščiau. Dailiai pasiūtos drapanos žmogų dąbina

238 SLOCUM STREET KINGSTON, PA.

GEORGE'S HOTELS

Nakvojimui tvartos, minkštos lovos, žemas kainos. Greitas ir malonus patarnavimas. Prieš pat geležinkelio stotį.

73mykit numerį: 88 East Market Street Wilkes-Barre, Pa. Jurgis Vaisnias, Savinininkas

SILV. PILECKIS

VEŽA ANGLIUS, LEDĄ Perkrausto Forničius (moving) 45 Sheridan Street Wilkes-Barre Tel. 3-7204